Belgische Mededingingsautoriteit

Auditoraat

Beslissing n° BMA-2026-RPR-31-AUD van 11 september 2026

MEDE-RPR-25/0037

Live Nation Belgium Holdings BV – The Factory BV

Publieke versie

I. Inleiding

1. De auditeur-generaal van de Belgische Mededingingsautoriteit (hierna "BMA") heeft, overeenkomstig artikel IV.39, al.1, 3° van het Wetboek van economisch recht (hierna "WER"), op injunctie van de vice-eersteminister en minister van Economie David Clarinval op 12 november 2025 een onderzoek geopend met betrekking tot de verwerving van de activa van The Factory BV die verband houden met de exploitatie van het Pukkelpop-muziekfestival door Live Nation Belgium Holdings BV. Het onderzoek, met als referentie MEDE-RPR-25/0037, handelde over de mogelijke schending van artikel 101 of artikel 102 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (hierna "VWEU") en/of artikel IV.1 WER of artikel IV.2 WER.

2. Overeenkomstig artikel IV.27, §2 en §3 WER, heeft de auditeur-generaal de heer Julian De Bisschop aangesteld als auditeur belast met de dagelijkse leiding van het onderzoek in deze zaak. De heer Lance De Maeyer, mevrouw Celine Tack, de heer Vincent Debeaussaert en mevrouw Vroni De Moor, allen case-handlers bij de BMA werden door de auditeur-generaal aan het onderzoeksteam toegevoegd. Bijstand werd verleend door de heer Bert Willekens, adviseur, en de heren Cédric Jackers en Antoine Tonnerre, beiden expert bij het Chief Economist Team. Overeenkomstig artikel IV.27, §4 WER heeft de auditeur-generaal Bert Stulens aangewezen als auditeur-adviseur.

3. In het kader van haar onderzoek heeft de BMA een groot aantal spelers uit de sector gecontacteerd en de nodige gegevens verzameld opdat zij de marktposities van Live Nation Belgium Holdings BV en The Factory BV en hun concurrenten nauwkeurig kon inschatten, alsook de impact kon beoordelen van de transactie op de concurrentiedynamiek in de betrokken sector.

4. Live Nation Belgium Holdings BV werd op regelmatige basis op de hoogte gehouden van de voortgang van het onderzoek. Op 26 februari 2026 werd Live Nation Belgium Holdings BV ingelicht over de voorlopige conclusies van de BMA.

5. Op 30 april 2026 diende de auditeur-generaal, overeenkomstig artikel IV.72, §1 WER, bij de voorzitter van de BMA een gemotiveerd verzoek om voorlopige maatregelen in tegen Live Nation Belgium Holdings BV. Dit verzoek strekte ertoe, overeenkomstig artikelen IV.71 tot en met IV.73 WER, een overgangskader te bieden voor de relatie tussen Live Nation Belgium Holdings BV en The Factory BV in afwachting van de afronding van het onderzoek ten gronde. De gevraagde maatregelen beoogden het nuttig effect van het onderzoek ten gronde te vrijwaren en het risico te voorkomen dat uit de overname van de activa van The Factory BV die verband houden met de exploitatie van het Pukkelpop-muziekfestival door Live Nation Belgium Holdings BV een wezenlijke belemmering van de mededinging zou voortvloeien.

6. Op 18 mei 2026 bereikten Live Nation Belgium Holdings BV en het auditoraat van de BMA overeenstemming over de basisprincipes van de toezeggingen die Live Nation Belgium Holdings BV later heeft aangeboden om tegemoet te komen aan de door het auditoraat geïdentificeerde mededingingsrechtelijke bezwaren en teneinde het onderzoek te laten beëindigen. Naar aanleiding daarvan trok de auditeur-generaal het verzoek om voorlopige maatregelen in.

7. Op 17 juli 2026 heeft Live Nation Belgium Holdings BV toezeggingen aangeboden om tegemoet te komen aan de bezorgdheden van de auditeur en zo een beslissing te bekomen van de auditeur om het onderzoek in Zaak MEDE-RPR-25/0037 te seponeren op basis van artikel IV.44, lid 1, 2° WER.

8. Tussen 22 en 24 juli 2026 heeft het auditoraat de door Live Nation aangeboden toezeggingen onderworpen aan een markttest waarbij verschillende marktdeelnemers, zowel muziekfestivalorganisatoren als boekingsagentschappen, werden bevraagd.

9. Op 11 september 2026 heeft de auditeur, na advies van de auditeur-adviseur, de huidige beslissing tot het seponeren van het onderzoek, overeenkomstig artikel IV.44, alinea 1, 2° WER, aangenomen.

II. Betrokken ondernemingen

II.1 Live Nation Belgium Holdings BV

10. Live Nation Belgium Holdings BV (hierna “Live Nation”) is een besloten vennootschap naar Belgisch recht, met zetel te Blarenberglaan 3A, 2800 Mechelen, België, en is bij de Kruispuntbank van Ondernemingen ingeschreven onder ondernemingsnummer 0473.648.921. Live Nation is een dochteronderneming van het Amerikaanse bedrijf Live Nation Entertainment Inc.

11. PKP Festivals (voor overname van Pukkelpop genaamd “Live Nation Festivals II BV”), een besloten vennootschap naar Belgisch recht, met zetel te Diestersteenweg 152, 3970 Leopoldsburg, België, en bij de Kruispuntbank van Ondernemingen ingeschreven onder ondernemingsnummer 1026.867.833, is een dochteronderneming van Live Nation die de activa heeft verworven van The Factory BV die betrekking hebben op de exploitatie van het Pukkelpop-muziekfestival (hierna “Pukkelpop”).

12. Live Nation is in België actief op verschillende niveaus in de waardeketen van de (live-)muziekindustrie. Meer bepaald is Live Nation in België actief als:

a. Organisator van verschillende muziekfestivals, waaronder: Rock Werchter (inclusief TW Classic, Werchter Boutique en Werchter Parklife) en Graspop Metal Meeting;

b. Uitbater van verschillende live-entertainmentzalen, waaronder: AFAS Dome, Trixxo Arena, Vorst Nationaal, Lotto Arena en Capitole Gent;

c. Concertorganisator;

d. Boekingsagentschap; en

e. Aanbieder van ticketverkoopdiensten, via Ticketmaster, een dochteronderneming van Live Nation Entertainment Inc.

II.2 The Factory BV

13. The Factory BV (hierna "The Factory") is een besloten vennootschap naar Belgisch recht met zetel te Diestersteenweg 152, 3970 Leopoldsburg, en is ingeschreven bij de Kruispuntbank van Ondernemingen onder ondernemingsnummer 0434.153.588.

14. The Factory was eigenaar en organisator van Pukkelpop, inclusief alle daarmee verbonden activiteiten die plaatsvinden tijdens, voor en na Pukkelpop. In 2022 organiseerde The Factory ook het "Hear Hear" muziekfestival.

III. De transactie en de historische samenwerking tussen Live Nation en Pukkelpop

15. De transactie heeft als voorwerp de verwerving van de activa van The Factory die betrekking hebben op de exploitatie van Pukkelpop door Live Nation (hierna "de Transactie").

16. Deze activa hebben betrekking op de organisatie en uitbating van Pukkelpop als muziekfestival, met inbegrip van de daarmee verbonden activiteiten die plaatsvinden vóór, tijdens en na het festival. In het bijzonder bevatten ze alle intellectuele eigendomsrechten, alle handelsnamen en geregistreerde handelsmerken, met inbegrip van de gebruiksrechten op de naam "Pukkelpop", alle data, vergunningen, licenties, machtigingen en certificaten en overgedragen werknemers. Door de Transactie wordt Pukkelpop, dat voordien door The Factory werd georganiseerd, ondergebracht binnen de Live Nation-groep. De beoordeling in deze beslissing heeft bijgevolg betrekking op de vraag in welke mate deze verwerving, mede gelet op de bestaande positie van Live Nation in de Belgische live-muziekindustrie en de historische samenwerking tussen Live Nation en Pukkelpop, de concurrentiedynamiek in de betrokken sector kan beïnvloeden.

17. Tussen Pukkelpop en Live Nation bestond immers reeds voor de totstandkoming van de Transactie een samenwerking. Deze gaat terug tot de eerste jaren waarin Pukkelpop werd georganiseerd, toen het muziekfestival beroep deed op de ondersteuning van de heer Schueremans, oprichter van Rock Werchter en huidige CEO van Live Nation, bij het boeken van internationale acts en *headliners*, gelet op diens netwerk bij buitenlandse agenten.

18. In 1990 wijzigde de samenwerking tussen Pukkelpop en de heer Schueremans: waar de samenwerking er vóór 1990 in bestond [VERTROUWELIJK], kreeg de samenwerking vanaf 1990 de vorm van [VERTROUWELIJK].

19. In 2001 werd Rock Werchter, destijds eigendom van de heer Schueremans, overgenomen door Live Nation (toen SFX/Clear Channel). In dat kader heeft het team dat verantwoordelijk was voor de organisatie van Pukkelpop uitdrukkelijk verzocht om de bestaande samenwerking onder dezelfde voorwaarden verder te zetten. Dit verzoek werd door Live Nation ingewilligd.

20. De nieuwe vorm van samenwerking werd op 1 augustus 2012 geformaliseerd via [VERTROUWELIJK].

IV. Onderzoek

IV.1 Juridisch kader: het Towercast-arrest

21. Aangezien de omzet van de overgenomen activa (net) onder de toepasselijke aanmeldingsdrempels, zoals bepaald in Art. IV.7 §1 WER, viel, was de Transactie niet aanmeldingsplichtig. Om deze reden werd het onderzoek in deze zaak uitgevoerd in overeenstemming met het *Towercast*-arrest van het Hof van Justitie van de Europese Unie. Deze rechtspraak laat toe dat een concentratie die noch op Europees noch op nationaal niveau aan een voorafgaande aanmeldingsplicht is onderworpen, niettemin kan worden getoetst op de verenigbaarheid met het behoud van daadwerkelijke mededinging.

22. In het bijzonder heeft het *Towercast*-arrest van het Hof van Justitie van de Europese Unie van 16 maart 2023 verduidelijkt dat een concentratie van ondernemingen die onder de drempels voor verplichte ex-antecontrole van het nationale recht valt, en die evenmin het voorwerp heeft uitgemaakt van een verwijzing naar de Europese Commissie overeenkomstig artikel 22 van de EU Concentratieverordening, door een nationale mededingingsautoriteit kan worden beoordeeld als een misbruik van machtspositie op grond van artikelen 102 VWEU.[1]

23. In de zaak *Proximus/Edpnet* heeft het Mededingingscollege van de BMA de toepasbaarheid van het *Towercast*-arrest en van Artikel IV.2 WER op overnames beneden de geldende nationale aanmeldingsdrempels bevestigd.[2]

IV.2 De live-muziekindustrie

IV.2.1 Waardeketen van de live-muziekindustrie

24. Hieronder wordt de waardeketen van de Belgische live-muziekindustrie schematisch weergegeven. Hoewel deze sector deel uitmaakt van de bredere live-evenementensector, die meerdere evenemententypes omvat waaronder muziek, sport, komedie en kunst,[3] beperkt dit onderdeel zich tot live-muziekevenementen, aangezien de Transactie hoofdzakelijk daarop betrekking heeft.

[1] Hof van Justitie van de Europese Unie (hierna "HJEU"), Arrest van 16 maart 2023, Towercast, C-449/21, randnr. 53.
[2] BMA, Beslissing n°ABC-2023-RPR-17 van 21 juni 2023 in de zaak Proximus/Edpnet, randnr. 84. Voor een andere toepassing van het Towercast-arrest door de BMA, zie Beslissing 2025-RPR-21-AUD van 16 juni 2025 in de zaak Dossche Mills/Ceres.
[3] CCPC, 5 juli 2019, LN-Gaiety/MCD Productions, randnr. 2.1.

Figuur 1: De waardeketen van de live-muziekindustrie

25. Een artiest stelt doorgaans zowel een manager als een agent aan. De manager begeleidt de algemene carrière van de artiest en ontwikkelt een langetermijnstrategie, terwijl de agent instaat voor het onderhandelen over optredens en tournées, met als doel de inkomsten van de artiest te maximaliseren. De agent wordt hiervoor vergoed via een commissie die wordt betaald door de artiest.

26. Boekingsagentschappen fungeren als tussenpersoon in de onderhandelingen tussen muziekfestivalorganisatoren of organisatoren van andere live-muziekevenementen en de (agent van de) artiest en haar management. Zij worden doorgaans vergoed via een commissie die wordt betaald door de organisator.

27. De muziekfestivalorganisator of organisator van andere live-muziekevenementen (promotor) is verantwoordelijk voor de organisatie van het muziekfestival of ander live-muziekevenement. Bij andere live-muziekevenementen staan uitbaters van live-entertainmentlocaties in voor het beheer van de locatie en sluiten zij een huurovereenkomst met de organisator.

28. Aanbieders van primaire ticketverkoopdiensten worden door muziekfestivalorganisatoren en organisatoren van andere live-muziekevenementen, evenals door uitbaters van live-entertainmentlocaties, ingeschakeld om tickets te verkopen aan consumenten. Aanbieders van secundaire ticketverkoopdiensten laten consumenten toe hun aangekochte tickets door te verkopen aan andere consumenten.

IV.2.2 Activiteiten van Live Nation binnen de live-muziekindustrie

29. De Transactie vindt plaats in een context waarin Live Nation actief is op verschillende schakels van de Belgische live-muziekindustrie. Zo organiseert Live Nation in België verschillende grote muziekfestivals, waaronder Rock Werchter (inclusief de daaraan gerelateerde muziekfestivals Werchter Boutique, TW Classic en Werchter Parklife) en Graspop Metal Meeting.

30. Daarnaast is Live Nation in België ook een belangrijk boekingsagentschap voor het plaatsen van artiesten op Belgische muziekfestivals en andere live-muziekevenementen, waaronder concerten. In deze hoedanigheid plaatst zij zowel artiesten op muziekfestivals en op andere live-entertainmentlocaties in eigen beheer als bij derden. Bovendien heeft Live Nation samenwerkingsovereenkomsten, onder meer voor het plaatsen van artiesten, met andere muziekfestivals, zoals [VERTROUWELIJK].

31. Tot slot is Live Nation in België actief als (i) organisator van andere live-muziekevenementen, zoals concerten, (ii) uitbater van live-entertainmentlocaties (onder meer enkele van de grootste live-entertainmentzalen in België, zoals de AFAS Dome, Trixxo Arena, Vorst Nationaal, Lotto Arena en Capitole Gent) en (iii) aanbieder van ticketverkoopdiensten, via Ticketmaster.

IV.3 Voorlopige beoordeling van de betrokken markten

32. Gelet op de activiteiten van de betrokken ondernemingen, werd het onderzoek naar de relevante markten hoofdzakelijk toegespitst op de organisatie van muziekfestivals en de activiteiten van boekingsagentschappen. Teneinde de gevolgen van de Transactie correct in te schatten, werd de positie van Live Nation binnen de volledige waardeketen van live-muziekevenementen (inclusief de uitbating van grote live-entertainmentlocaties, organisatie van andere live-muziekevenementen, waaronder concerten, en ticketingdiensten) echter ook mee in rekening genomen.

33. Om een beter inzicht te verkrijgen in de live-muziekindustrie heeft het auditoraat een uitgebreid marktonderzoek uitgevoerd, waarbij een groot aantal muziekfestivalorganisatoren, boekingsagentschappen en relevante sectororganisaties werden bevraagd. In dit kader hebben 62 van 71 ondernemingen actief in het organiseren van muziekfestivals het verzoek om inlichtingen beantwoord (87,3% responsgraad), waaronder een responsgraad van 100% voor de 44 bevraagde muziekfestivalorganisatoren met een dagcapaciteit van minstens 5.000 bezoekers. Daarnaast werd een vijftigtal boekingsagentschappen aangeschreven, waaronder de belangrijkste die op de Belgische markt actief zijn. De uitzonderlijk hoge responsgraad weerspiegelt het belang van dit dossier voor de Belgische live-muziekindustrie. Daarnaast draagt het grote aantal ontvangen antwoorden bij tot een grondig inzicht van het auditoraat in de sector, de verschillende spelers en hun concurrentieverhoudingen.

IV.3.1 De organisatie van muziekfestivals

IV.3.1.a Beslissingspraktijk

34. In de beslissingspraktijk wordt de organisatie van muziekfestivals doorgaans onderscheiden van de organisatie van andere live-muziekevenementen.[4]

35. Echter bood de beslissingspraktijk aangaande de organisatie van muziekfestivals slechts een beperkt aantal toepasbare inzichten wat betreft de marktafbakening.[5] De rechtspraak is weinig consistent en blijkt sterk afhankelijk van de specifieke transactie, de nationale context en de onderzochte concurrentiebezwaren. Daarenboven betreft live-muziekentertainment (en de organisatie van muziekfestivals in het bijzonder) een bijzonder heterogene dienst, waarbij muziekfestivals sterk kunnen verschillen naar omvang, genre, doelgroep, prijszetting, locatie en beleving, waarbij de substitueerbaarheid, zowel langs vraag- als aanbodzijde, vaak afhangt van een combinatie van kenmerken

[4] Zie onder meer: Office of Fair Trading, 17 juni 2005, Anticipated acquisition of Mean Fiddler Music Group by Clear Channel Entertainment (Music) UK Ltd and Gaiety Investments Ltd; CMA, 19 februari 2016, Completed acquisition by LN-Gaiety Holdings Limited of MAMA & Company Limited; CCPC, 5 juli 2019, LN-Gaiety/MCD Productions; Bundeskartellamt, 3 januari 2017, CTS EVENTIM AG & Co. KGaA / FKP SCORPIO Konzertproduktionen GmbH.
[5] *Ibid.*

eerder dan van één bepalende factor, en sterk cultuurgebonden kan zijn. Daardoor konden uit eerdere zaken geen robuuste conclusies worden getrokken over de relevante product- of geografische markt. Dit onderstreepte het belang van een eigen, diepgaand marktonderzoek.

36. De beslissingspraktijk bleef evenwel nuttig om mogelijke segmenteringscriteria te identificeren. In verschillende zaken werden onder meer muziekgenre, muziekfestivalgrootte, ticketprijs, gratis of betalende toegang, campingfaciliteiten, doelgroep, bezoekersprofiel, programmatie en geografische aantrekkingskracht als relevante parameters onderzocht bij de beoordeling van de concurrentiedruk tussen muziekfestivals.[6]

IV.3.1.b Marktonderzoek

i) Productmarktafbakening

37. Tijdens het marktonderzoek werd dan ook nagegaan of aparte markten dienden te worden onderscheiden op basis van volgende parameters: betalende tegenover gratis toegang, muziekgenre, grootte, duur (eendaags/meerdaags), campinggelegenheid en doelgroep.

- **Betalend/gratis**

38. Tijdens het marktonderzoek gaf een duidelijke meerderheid aan dat gratis en betalende muziekfestivals niet tot éénzelfde markt behoren, gelet op de aanzienlijke verschillen in hun aanbod, doelpubliek en bedrijfsmodel.[7] Gratis muziekfestivals zijn meestal lokaal verankerd, laagdrempelig en gericht op een breder publiek, waaronder gezinnen. Ze worden vaak (mede-)georganiseerd door lokale overheden en zijn in belangrijke mate afhankelijk van subsidies, sponsors en vrijwilligers. Betalende muziekfestivals daarentegen richten zich op een specifiek muziekfestivalpubliek met hogere verwachtingen inzake artiestenprogrammatie, infrastructuur en totale festivalbeleving. Zij genereren hun inkomsten voornamelijk via ticketverkoop en aanverwante commerciële diensten, zoals merchandising en de verkoop van eten en drinken.

- **Genre**

39. Daarnaast gaf een meerderheid van de respondenten van het marktonderzoek aan dat verschillende markten kunnen worden overwogen naargelang het muziekgenre van de muziekfestivals.[8] In het bijzonder kan een onderscheid worden overwogen tussen genre-specifieke muziekfestivals enerzijds en breed programmerende muziekfestivals anderzijds, aangezien deze twee type muziekfestivals onderling slechts beperkt substitueerbaar zijn. Genre-specifieke muziekfestivals richten zich hoofdzakelijk op één specifiek muziekgenre en trekken daarmee een publiek aan met een uitgesproken interesse in dat genre, wat zich weerspiegelt in de programmatie, de artiestenmarkt en marketingstrategie. Breed programmerende muziekfestivals hanteren daarentegen een meer mainstream, genre-overschrijdende programmatie om een zo ruim mogelijk publiek aan te spreken. Deze muziekfestivals trekken eerder festivalgangers aan die hun keuze niet laten bepalen door een specifiek muziekgenre, maar ook belang hechten aan factoren zoals sfeer, beleving en programmatische diversiteit.

---

[6] *Ibid.*

[7] Antwoorden van muziekfestivalorganisatoren op vraag 11f. van het aan muziekfestivalorganisatoren overgemaakte verzoek om inlichtingen en bij boekingsagentschappen op vraag 19b. van het aan boekingsagentschappen overgemaakte verzoek om inlichtingen.

[8] Antwoorden van muziekfestivalorganisatoren op vraag 11d. van het aan muziekfestivalorganisatoren overgemaakte verzoek om inlichtingen en bij boekingsagentschappen op vraag 20c. van het aan boekingsagentschappen overgemaakte verzoek om inlichtingen.

40. De exacte afbakening tussen de verschillende genres kan voor de beoordeling van onderhavige Transactie evenwel in het midden worden gelaten. De meest eenduidige aanwijzingen uit het onderzoek voor het afbakenen van een afzonderlijke markt, is deze voor muziekfestivals die zich hoofdzakelijk richten op elektronische muziek. Elektronische muziekfestivals kenmerken zich immers door een programmatie die hoofdzakelijk bestaat uit dj's en elektronische acts die een specifiek doelpubliek aantrekken. Deze verschillen manifesteren zich eveneens aan de aanbodzijde, aangezien elektronische acts vaak worden vertegenwoordigd door gespecialiseerde boekingsagentschappen.

- **Grootte**

41. Tijdens het marktonderzoek was een ruime meerderheid van respondenten van oordeel dat een onderscheid naar grootte van muziekfestivals relevant is.[9] Respondenten maken hierbij overwegend een onderscheid tussen kleine, middelgrote en grote muziekfestivals. Er wordt gewezen op verschillen op het vlak van de publiekservaring, het type van en de toegang tot artiesten, alsook de organisatorische en infrastructurele vereisten.

42. Vanuit de vraagzijde onderscheiden kleine of middelgrote muziekfestivals zich hoofdzakelijk door een meer intieme en persoonlijke festivalbeleving, terwijl grote muziekfestivals een andere beleving aanbieden die wordt gekenmerkt door hun schaalgrootte, uitstraling en publieksbereik.

43. Vanuit de aanbodzijde blijkt dat de organisatie van grote muziekfestivals gepaard gaat met aanzienlijk hogere vereisten inzake infrastructuur (onder meer podia, licht en geluid en sanitair), logistiek, vergunningen, leveranciers en operationele expertise.[10] De daarmee verbonden kosten nemen disproportioneel toe naarmate de schaal van het festival vergroot. Daarnaast gaat ook de programmatie van (internationale) topartiesten gepaard met substantiële kosten en voorfinanciering. Sommige van deze artiesten stellen bovendien specifieke eisen inzake capaciteit, infrastructuur en reputatie, waardoor zij zich in de praktijk voornamelijk tot grotere muziekfestivals richten. Hierdoor verschillen de productievoorwaarden van grote muziekfestivals wezenlijk van die van kleine en middelgrote muziekfestivals.

44. Het merendeel van de respondenten acht een capaciteitsgrens van minstens 20.000 bezoekers per dag relevant om een muziekfestival als "groot" te beschouwen.[11]

45. Deze bevinding wordt bevestigd door de feitelijke capaciteitsverdeling in de markt.[12] De piekdagcapaciteiten van breed programmerende, betalende muziekfestivals vertonen immers een duidelijke breuklijn: enerzijds zijn er slechts enkele grootschalige muziekfestivals, waaronder Rock Werchter, Pukkelpop, Werchter Boutique en TW Classic, met een piekdagcapaciteit van (ruim) meer dan 45.000 bezoekers. Anderzijds bestaat een brede groep muziekfestivals met een dagcapaciteit tot maximaal 20.000 bezoekers. De afwezigheid van muziekfestivals in de tussenliggende capaciteitsklasse wijst op een duidelijke discontinuïteit in de capaciteitsverdeling en ondersteunt de door respondenten

[9] Antwoorden van muziekfestivalorganisatoren op vraag 11a. van het aan muziekfestivalorganisatoren overgemaakte verzoek om inlichtingen en bij boekingsagentschappen op vraag 19a. van het aan boekingsagentschappen overgemaakte verzoek om inlichtingen.

[10] Antwoorden van muziekfestivalorganisatoren op vragen 12-13 van het aan muziekfestivalorganisatoren overgemaakte verzoek om inlichtingen.

[11] Antwoorden van muziekfestivalorganisatoren op vraag 11a. van het aan muziekfestivalorganisatoren overgemaakte verzoek om inlichtingen en bij boekingsagentschappen op vraag 19a. van het aan boekingsagentschappen overgemaakte verzoek om inlichtingen.

[12] Gegevens verzameld bij muziekfestivalorganisatoren via vragen 6 en 8 van het aan muziekfestivalorganisatoren overgemaakte verzoek om inlichtingen.

gehanteerde drempel van minstens 20.000 bezoekers per dag om een muziekfestival als groot te beschouwen.

46. Naast bezoekersaantallen blijkt ook uit de omzetgegevens van de muziekfestivalorganisatoren dat muziekfestivals van verschillende omvang zich onderscheiden wat hun inkomstenmodel betreft. In het bijzonder verschilt de gemiddelde omzet per bezoeker per bezoekdag[13] substantieel naargelang de grootte van het muziekfestival, ten gevolge van het prijsniveau van tickets alsook bijkomende inkomstenbronnen zoals horeca, merchandising en andere commerciële activiteiten op het muziekfestivalterrein.

47. Binnen de categorie betalende, breed programmerende muziekfestivals ligt de gemiddelde omzet per bezoeker per dag systematisch hoger bij de grote muziekfestivals dan bij kleinere muziekfestivals, hetgeen erop wijst dat grotere muziekfestivals een ander inkomstenmodel hanteren dan kleinere muziekfestivals, onder meer via hogere ticketprijzen en aanvullende uitgaven ter plaatse. Over de periode 2022–2025 lag de gemiddelde omzet per bezoeker per dag voor grote, breed programmerende muziekfestivals 60% tot 90% hoger dan voor kleinere muziekfestivals. Deze vaststelling geldt evenzeer voor genre-specifieke muziekfestivals, waar de omzet per bezoeker doorgaans hoger ligt bij grotere muziekfestivals.

48. Het marktonderzoek wijst er verder op dat het succes van grote, betalende muziekfestivals in belangrijke mate wordt bepaald door de artiestenprogrammatie en het aantrekken van een brede waaier aan nationale en internationale topartiesten.[14]

49. Een analyse van de programmatiegegevens van betalende muziekfestivals toont aan dat grotere muziekfestivals doorgaans over een aanzienlijk groter programmatiebudget beschikken en daardoor in staat zijn om internationaal gerenommeerde artiesten te boeken, waarvoor hogere artiestenvergoedingen worden betaald.[15] Kleine en middelgrote muziekfestivals richten zich daarentegen vaker op nationale en/of opkomende artiesten, waarvoor de vergoedingen over het algemeen lager liggen. Bovendien blijkt dat zowel de gemiddelde artiestenvergoeding als het aandeel artiesten met een hogere vergoeding systematisch toeneemt in de programmatie naarmate de omvang van betalende muziekfestivals stijgt.

50. Specifiek binnen de categorie van breed programmerende muziekfestivals wijst de analyse hierbij op een sterke positieve correlatie tussen de dagcapaciteit van betalende, breed programmerende muziekfestivals en de hoogte van de artiestenvergoedingen die worden betaald. Uit de percentielwaarden blijkt ook dat de asymmetrie in artiestenvergoedingen toeneemt naarmate de omvang van het muziekfestival stijgt. Deze bevindingen suggereren een marktdynamiek waarbij grotere, betalende en breed programmerende muziekfestivals zich niet noodzakelijk differentiëren door een hogere vergoeding voor alle artiesten, maar door een aanzienlijk grotere budgettoewijzing aan een selecte groep topartiesten die zich in de top van de verdeling bevinden. Deze bevindingen blijven gelden wanneer de analyse wordt uitgebreid met genre-specifieke muziekfestivals.

[13] De omzet per bezoeker per bezoekdag wordt berekend als de totale omzet van het muziekfestival gedeeld door de totale bezoekerscapaciteit, waarbij de bezoekerscapaciteit wordt bepaald door het aantal verkochte tickets vermenigvuldigd met het aantal geldigheidsdagen per tickettype. Deze maat reflecteert de gemiddelde dagelijkse bestedingsintensiteit per festivalbezoeker.

[14] Antwoorden van muziekfestivalorganisatoren op vraag 14 van het aan muziekfestivalorganisatoren overgemaakte verzoek om inlichtingen.

[15] Gegevens verzameld bij muziekfestivalorganisatoren via vraag 9 van het aan muziekfestivalorganisatoren overgemaakte verzoek om inlichtingen.

51. Samengevat, kan op basis van de bestaande rechtspraak en het gevoerde marktonderzoek, in een voorlopige analyse worden uitgegaan van een capaciteitsgrens van minstens 20.000 bezoekers per dag[16] om muziekfestivals als "groot" aan te duiden. In deze analyse naar de impact van de Transactie worden echter ook muziekfestivals met een capaciteit tussen 10.000 en 20.000 bezoekers mee in rekening genomen en worden hun potentiële groeimogelijkheden onderzocht.

- **Andere parameters**

52. Voor campinggelegenheid, duur en doelgroep levert het marktonderzoek geen eenduidig beeld op.[17] Deze factoren zouden de festivalbeleving en bezoekersvoorkeuren kunnen beïnvloeden, maar worden door de meeste respondenten als minder bepalend beschouwd dan de parameters betalend/gratis, grootte en muziekgenre.

ii) Geografische marktafbakening

53. Muziekfestivalorganisatoren en boekingsagentschappen in België werden bevraagd over de omvang van de relevante geografische markt(en) voor de organisatie van muziekfestivals, rekening houdend met hun standpunt aangaande de relevante productmarktafbakening. Daarnaast werden ook gedetailleerde ticketgegevens verzameld, waaronder de postcodes die verband houden met de woonplaatsen van ticketkopers.[18]

54. Uit het marktonderzoek blijkt ten eerste dat het geografische gebied waarbinnen muziekfestivals met elkaar concurreren mede afhankelijk is van de grootte van het muziekfestival.[19] Kleine en middelgrote muziekfestivals concurreren doorgaans eerder binnen een lokaal gebied, terwijl grote muziekfestivals een bredere geografische aantrekkingskracht hebben en volgens respondenten eerder op regionaal (bv. Vlaanderen) of nationaal niveau concurreren.

55. Deze bevinding wordt bevestigd door de analyse van de ticketgegevens.[20] Voor de brede programmerende, grote en betalende muziekfestivals Pukkelpop en Rock Werchter strekt het kerngebied waaruit bezoekers worden aangetrokken zich uit tot ongeveer [100-200] km rond de festivallocatie. Voor kleinere muziekfestivals ligt dit doorgaans tussen 50 en 100 km.

56. Daarnaast blijkt uit het marktonderzoek[21] en de ticketgegevens dat taal- en landsgrenzen een belangrijke invloed uitoefenen op de bezoekersstromen. De meeste bezoekers van Vlaamse muziekfestivals zijn afkomstig uit Vlaanderen, terwijl Waalse muziekfestivals voornamelijk bezoekers uit Wallonië en, in sommige gevallen, Frankrijk aantrekken. Het aandeel bezoekers uit Nederland blijft zelfs voor de grootste Vlaamse muziekfestivals relatief beperkt en bezoekers uit overige landen vertegenwoordigen slechts een klein deel van het publiek.

---

[16] Hierbij dient te worden benadrukt dat de beoordeling van deze zaak niet wijzigt indien de capaciteitsgrens in lijn met de rechtspraak van de CMA in *LN-Gaiety Holding Limited/Isle of Wight Festival* op 30.000 of op 40.000 zou worden gelegd.

[17] Antwoorden van muziekfestivalorganisatoren op vragen 11b., 11c. en 11e. van het aan muziekfestivalorganisatoren overgemaakte verzoek om inlichtingen en van boekingsagentschappen op vragen 20a. en 20b. van het aan boekingsagentschappen overgemaakte verzoek om inlichtingen.

[18] Deze gegevens werden bij de muziekfestivalorganisatoren op geanonimiseerde wijze verzameld.

[19] Antwoorden van muziekfestivalorganisatoren op vragen 11 en 12 van het aan muziekfestivalorganisatoren overgemaakte verzoek om inlichtingen en van boekingsagentschappen op vragen 20 en 21 van het aan boekingsagentschappen overgemaakte verzoek om inlichtingen.

[20] Gegevens verzameld bij muziekfestivalorganisatoren via vraag 8 van het aan muziekfestivalorganisatoren overgemaakte verzoek om inlichtingen.

[21] Antwoorden van muziekfestivalorganisatoren op vragen 15-17 van het aan muziekfestivalorganisatoren overgemaakte verzoek om inlichtingen en van boekingsagentschappen op vragen 21 en 22 van het aan boekingsagentschappen overgemaakte verzoek om inlichtingen.

57. De meeste respondenten stellen voorts dat buitenlandse muziekfestivals geen reële alternatieven vormen voor Belgische muziekfestivalgangers. Enkel voor bepaalde uitzonderlijke grote genre-specifieke muziekfestivals, zoals Tomorrowland, lijken de concurrentieverhoudingen zich uit te strekken buiten België, waarbij deze muziekfestivals een aanzienlijk aandeel buitenlandse bezoekers aantrekken en daardoor in een ruimere internationale context lijken te opereren.[22]

iii) Conclusie van het onderzoek betreffende de relevante marktafbakening aangaande de organisatie van muziekfestivals

58. In zijn voorlopige analyse meent de auditeur op basis van het gevoerde marktonderzoek dat het waarschijnlijk is dat een afzonderlijke productmarkt kan worden onderscheiden voor de organisatie van muziekfestivals. Meer in het bijzonder wijst het marktonderzoek in deze zaak erop dat grote, breed programmerende en betalende muziekfestivals kenmerken vertonen die hen onderscheiden van andere types muziekfestivals, en een afzonderlijke productmarkt voor dit type muziekfestivals kan worden onderscheiden.

59. Daarnaast acht de auditeur in zijn voorlopige analyse het voldoende waarschijnlijk dat de geografische omvang van deze markt regionaal is, en kan voor de beoordeling van deze transactie uitgegaan worden van een Vlaamse markt (inclusief Brussel), op basis van de belangrijke invloed die wordt uitgeoefend door taal- en landsgrenzen op de bezoekersstromen. Aangezien zowel de breed programmerende, grote en betalende muziekfestivals van Live Nation (i.e. Rock Werchter, Werchter Boutique en TW Classic) als van The Factory (i.e. Pukkelpop) in Vlaanderen worden georganiseerd, bestaat er aldus een horizontale overlap tussen beide muziekfestivalorganisatoren in deze regio.

60. Tijdens het onderzoek werden de nodige sensitiviteitsanalyses uitgevoerd teneinde de impact van de Transactie correct in te schatten. Met betrekking tot de productmarkt betrof dit voor de parameter genre een verbreding met muziekfestivals die niet werden aangemerkt als breed programmerend en voor de parameter grootte muziekfestivals die onder de capaciteitsgrens vielen. Aangaande de geografische markt betrof dit een verbreding naar een nationale afbakening.

61. In ieder geval kunnen de precieze product- en geografische marktafbakening in deze zaak open worden gelaten, aangezien de toezeggingen aangeboden door Live Nation tegemoetkomen aan de bezorgdheden van de auditeur.

IV.3.2 Boekingsagentschappen

IV.3.2.a Beslissingspraktijk

62. Zowel de Europese Commissie als de Belgische en andere Europese mededingingsautoriteiten hebben zich nog niet uitgesproken over de afbakening van een markt voor boekingsagentschappen die actief zijn in het plaatsen van artiesten op muziekfestivals.

63. In *LN-Gaiety/Isle of Wight* heeft de CMA vastgesteld dat muziekfestivalorganisatoren ook andere diensten, zoals boekingsagentschapsdiensten, kunnen aanbieden. Onder dit begrip verstaat de CMA onder meer het verlenen van marketingdiensten voor artiesten aan evenementorganisatoren, het ontvangen van verzoeken voor optredens en het verzorgen van boekingen.[23] Deze activiteit wordt in haar beslissing onderscheiden van diensten inzake artiestenmanagement. Laatstgenoemde diensten hebben

[22] Antwoorden van muziekfestivalorganisatoren op vraag 16 van het aan muziekfestivalorganisatoren overgemaakte verzoek om inlichtingen en van boekingsagentschappen op vraag 22 van het aan boekingsagentschappen overgemaakte verzoek om inlichtingen.
[23] Competition and Markets Authority, 3 oktober 2017, LN-Gaiety Holdings Limited of Isle of Wight Festival Limited, randnr. 20(b).

betrekking op het beheren en promoten van de professionele activiteiten van artiesten, het zoeken naar geschikte opportuniteiten voor de artiest en het onderhouden van contacten met boekingsagenten.[24]

IV.3.2.b Marktonderzoek

i) Productmarktafbakening

64. Met betrekking tot de productmarktafbakening werd aan de bevraagde boekingsagentschappen onder meer gevraagd of boekingsagentschappen die actief zijn in België zich in de praktijk specialiseren op basis van bepaalde aspecten, zoals muziekgenre, de bekendheid van artiesten, het al dan niet vertegenwoordigen van Belgische, regionale of internationale artiesten, de grootte van de muziekfestivals, dan wel op een andere wijze.[25]

65. Een aantal van de respondenten gaf aan dat boekingsagentschappen die actief zijn in het plaatsen van artiesten op Belgische muziekfestivals zich op dergelijke manieren specialiseren.[26] De meerderheid gaf aan dat de positionering van een boekingsagentschap in de praktijk voornamelijk samenhangt met de omvang van het agentschap, de beschikbare middelen en de sterkte van het netwerk.[27] Deze factoren bepalen in grote mate het niveau van de artiesten dat een agentschap vertegenwoordigt.

66. Volgens de respondenten vertegenwoordigen kleinschaligere boekingsagentschappen doorgaans opkomende artiesten, waardoor ze vaker betrokken zijn bij kleinere muziekfestivals, terwijl grotere agentschappen met gevestigde artiesten vaker betrokken zijn bij grotere muziekfestivals. Volgens de respondenten is dit echter geen bewuste specialisatie, maar eerder het gevolg van het profiel van de artiesten in hun portfolio.[28]

67. Daarnaast geven verschillende boekingsagentschappen aan dat het vanuit commercieel oogpunt aantrekkelijk is om met grotere en bekendere artiesten te werken, aangezien deze hogere gages en bijgevolg ook hogere commissies kunnen genereren voor het agentschap.[29] Tegelijkertijd benadrukken zij het belang van het ontwikkelen van nieuw talent. Agentschappen proberen daarom doorgaans een portfolio samen te stellen met zowel opkomende als meer gevestigde artiesten.

68. De meeste boekingsagentschappen vertegenwoordigen een diverse groep artiesten en zijn niet strikt aan één genre gebonden. Wel bestaat er, met name voor elektronische muziek, een zekere mate van specialisatie waarbij sommige boekingsagentschappen zich differentiëren op basis van het type act, en zich richten op dj's en elektronische acts in plaats van liveoptredens van artiesten en bands.[30] Deze specialisatie zou kunnen wijzen op het bestaan van een afzonderlijk marktsegment, dan wel een afzonderlijke markt voor de vertegenwoordiging van elektronische acts. Voor de beoordeling van de onderhavige zaak kan deze vraag evenwel in het midden worden gelaten.

---

[24] *Ibid.*, randnr. 20(a).
[25] Vragen 10-12 van het aan boekingsagentschappen overgemaakte verzoek om inlichtingen.
[26] Antwoorden van boekingsagentschappen op vragen 11.a-e. en 12 van het aan boekingsagentschappen overgemaakte verzoek om inlichtingen.
[27] Antwoorden van boekingsagentschappen op vragen 4, 13 en 14 van het aan boekingsagentschappen overgemaakte verzoek om inlichtingen.
[28] Antwoorden van boekingsagentschappen op vragen 11.a-e. van het aan boekingsagentschappen overgemaakte verzoek om inlichtingen.
[29] Antwoorden van boekingsagentschappen op vragen 11.a-e. en 12 van het aan boekingsagentschappen overgemaakte verzoek om inlichtingen.
[30] Antwoorden van boekingsagentschappen op vraag 12 12 van het aan boekingsagentschappen overgemaakte verzoek om inlichtingen.

ii) Geografische marktafbakening

69. Een meerderheid van de respondenten wijst erop dat de markt voor boekingsagentschappen maximaal een nationale omvang heeft.[31]

70. Daarnaast blijkt dat ook internationaal georganiseerde boekingsagentschappen hun activiteiten vaak op nationale basis structureren. Boekingen voor muziekfestivals in België worden doorgaans verzorgd door de Belgische entiteit van het betrokken boekingsagentschap, terwijl boekingen in andere landen worden verricht door afzonderlijke entiteiten die actief zijn in die landen. Wanneer Belgische boekingsagentschappen toch in het buitenland actief zijn, blijft dit vaak beperkt tot het vertegenwoordigen van Belgische artiesten waarmee zij reeds in België samenwerken.[32]

71. Uit het marktonderzoek blijkt eveneens dat de geografische reikwijdte van boekingsactiviteiten eerder regionaal kan zijn.[33] Succesvolle boekingen zijn sterk afhankelijk van de kennis van de lokale markt en het beschikken over een lokaal netwerk van contacten met programmatoren, muziekfestivalorganisatoren en organisatoren van live-muziekevenementen. Het ontbreken van lokale marktkennis, evenals factoren zoals taalbarrières en het tijdsintensieve proces om duurzame relaties op te bouwen, kan boekingsagentschappen belemmeren in de ontplooiing van hun activiteiten buiten de eigen regio.

iii) Conclusie van het onderzoek betreffende de relevante marktafbakening aangaande boekingsagentschappen

72. Op basis van het gevoerde marktonderzoek acht de auditeur het in zijn voorlopige analyse waarschijnlijk dat, voor de beoordeling van deze zaak, een afzonderlijke productmarkt kan worden onderscheiden voor boekingsagentschappen die actief zijn in het plaatsen van artiesten op live-muziekevenementen in België, die maximaal nationaal van aard is.

73. Voor de beoordeling van deze zaak kan in het midden worden gelaten of de markt eventueel beperkter dient te worden afgebakend (bv. naar specialisatie in type act of naar regio), aangezien de toezeggingen aangeboden door Live Nation tegemoetkomen aan de bezorgdheden van de auditeur.

IV.3.3 Voorlopige beoordeling door de auditeur

74. De auditeur gaat voor de beoordeling van deze zaak uit van volgende mogelijke, relevante markten:

a. De markt voor de organisatie van breed programmerende, grote en betalende muziekfestivals in Vlaanderen (en Brussel);

b. De nationale markt voor boekingsagentschappen die actief zijn in het plaatsen van artiesten op in België georganiseerde live-muziekevenementen (inclusief muziekfestivals).

[31] Antwoorden van boekingsagentschappen op vragen 15-18 van het aan boekingsagentschappen overgemaakte verzoek om inlichtingen.
[32] Antwoorden van boekingsagentschappen op vraag 15 van het aan boekingsagentschappen overgemaakte verzoek om inlichtingen.
[33] Antwoorden van boekingsagentschappen op vragen 11.c., 13, 15 en 16 van het aan boekingsagentschappen overgemaakte verzoek om inlichtingen.

IV.4 Voorlopige beoordeling van de Transactie en de daaraan gelinkte bezorgdheden

IV.4.1 De machtsposities van Live Nation op de relevante markten

IV.4.1.a Organisatie van muziekfestivals

75. Live Nation neemt met de organisatie van Rock Werchter, uitgedrukt in piekdagcapaciteit veruit het grootste muziekfestival in België, en de daaraan gerelateerde muziekfestivals TW Classic, Werchter Boutique en Werchter Parklife, een sterke positie in op de markt voor grote, breed programmerende en betalende muziekfestivals in Vlaanderen (en Brussel). Haar marktaandeel, uitgedrukt in omzet, ligt in de periode 2022–2025 steeds ruim boven de 50%, met waarden tussen [60-70]% en [70-80]%, wanneer rekening wordt gehouden met muziekfestivals met een capaciteit van minstens 20.000 bezoeker per dag.[34]

76. De enige daadwerkelijke concurrent op deze markt is The Factory, organisator van Pukkelpop, met een aanzienlijk lager marktaandeel tussen [20-30]% en [30-40]% in diezelfde periode.

77. Zelfs indien er zou worden uitgegaan van een ruimere marktafbakening, bijvoorbeeld door ook kleinere en/of genre-specifieke muziekfestivals mee te nemen, blijft Live Nation een sterke positie aanhouden.[35] Andere muziekfestivals in Vlaanderen (en Brussel) zijn doorgaans een stuk kleiner dan de Live Nation-festivals en Pukkelpop. Enkel Tomorrowland is in termen van piekdagcapaciteit vergelijkbaar, maar kan door zijn dermate unieke internationale positionering, met uitgesproken elektronische programmatie, niet als directe daadwerkelijke concurrent worden beschouwd van de andere muziekfestivals in België, de Live Nation-festivals en Pukkelpop inbegrepen. Een uitbreiding van de geografische afbakening naar een nationale markt wijzigt deze vaststelling niet: ook in dat scenario zou Live Nation met haar muziekfestivals een positie ruim boven 50% behouden en daarmee de sterkste positie blijven vertegenwoordigen.

78. Verder blijkt in een voorlopige analyse uit het marktonderzoek dat uitbreiding door bestaande concurrenten of toetreding van potentiële concurrenten niet voldoende waarschijnlijk en tijdig, noch op voldoende schaal zal plaatsvinden om effectieve concurrentiële druk uit te oefenen op Live Nation.

79. Om de potentiële toetreding te beoordelen, werd gekeken naar middelgrote muziekfestivals met een dagcapaciteit tussen 10.000 en 20.000 bezoekers, zoals Lokerse Feesten, Dranouter, Suikerrock en Live is Live, die in principe zouden kunnen doorgroeien tot grote muziekfestivals. Deze muziekfestivals, die zowel uitgedrukt in omzet als in totaal bezoekersaantal aanzienlijk kleiner zijn, worden geconfronteerd met hoge uitbreidingsdrempels, in het bijzonder met betrekking tot de toegang tot artiesten.[36] Live Nation beschikt immers, zoals verderop wordt besproken, over een bijzonder sterke positie bij het plaatsen van (internationale) topartiesten, die een essentiële input vormen voor muziekfestivals. [VERTROUWELIJK]. Om die reden lijkt tijdige toetreding of uitbreiding op voldoende schaal weinig realistisch.

[34] Deze analyse gebeurde op basis van door het auditoraat bij Live Nation, The Factory en concurrerende muziekfestivalorganisatoren (middels vraag 7 van het aan muziekfestivalorganisatoren overgemaakte verzoek om inlichtingen) verzamelde omzetgegevens.

[35] *Ibid.*

[36] Deze analyse gebeurde op basis van de gegevens die verzameld werden als antwoord op vraag 9 van het aan muziekfestivalorganisatoren overgemaakte verzoek om inlichtingen.

80. Daarnaast bestaan belangrijke praktische en economische belemmeringen. Het opzetten van een grootschalig muziekfestival vergt aanzienlijke investeringen, langdurige relaties met artiesten en boekingsagentschappen, en het opbouwen van reputatie en vertrouwen.[37]

81. Ook genre-specifieke muziekfestivals vormen slechts beperkt een bedreiging, aangezien een uitbreiding of verschuiving naar een breder programma gepaard gaat met hoge kosten, netwerkbarrières en reputatierisico's.[38]

82. Tot slot concludeert de auditeur in zijn voorlopige analyse op basis van het marktonderzoek dat er geen sprake is van compenserende afnemersmacht, aangezien de afnemers van muziekfestivals individuele bezoekers zijn, waardoor er geen grote afnemers zijn die een betekenisvolle onderhandelingsmacht kunnen uitoefenen.

IV.4.1.b Boekingsagentschappen

83. Uit de door het auditoraat verzamelde gegevens blijkt dat Live Nation in de periode 2022-2025 een leidende positie innam als boekingsagentschap voor het boeken van artiesten op Belgische muziekfestivals.[39] Gemeten aan de hand van de boekingsvergoedingen, toegepast op muziekfestivals onafhankelijk van het genre, zonder *fringe*-concurrentie,[40] varieerde haar positie in deze periode tussen [40-50]% en [60-70]%.[41] Dit staat in contrast met de positie die concurrerende boekingsagentschappen vertegenwoordigen: slechts twee concurrerende boekingsagentschappen vertegenwoordigden in een enkel jaar een positie van meer dan 10%.

84. De belangrijke positie van Live Nation als boekingsagentschap wordt ook bevestigd met betrekking tot het boeken van artiesten op breed programmerende muziekfestivals, waar zij in elk jaar van de periode 2022-2025 als belangrijkste boekingsagentschap verantwoordelijk was voor minstens [50-60]% van de boekingen (berekend op basis van boekingsvergoedingen).[42] Geen enkele concurrent slaagt er in de periode 2022-2025 in om een positie in te nemen van meer dan 10%. Ook wat betreft het plaatsen van topartiesten[43] op Belgische muziekfestivals blijkt Live Nation een bijzonder sterke positie te bekleden, waarbij ze in de periode 2022-2025 verantwoordelijk was voor minstens 50% van dit type boekingen. Gelet op het belang van topartiesten voor het succes van muziekfestivals, kan Live Nation mee het succes bepalen van (met haar concurrerende) muziekfestivals.

85. Op basis van het gevoerde marktonderzoek dient daarnaast in een voorlopige analyse te worden geconcludeerd dat uitbreiding door bestaande concurrenten of toetreding van potentiële concurrenten

---

[37] Antwoorden van muziekfestivalorganisatoren op vraag 14 van het aan muziekfestivalorganisatoren overgemaakte verzoek om inlichtingen.

[38] *Ibid.*

[39] Deze analyse gebeurde op basis van de gegevens die verzameld werden als antwoord op vraag 9 van het aan muziekfestivalorganisatoren overgemaakte verzoek om inlichtingen en op basis van de gegevens die verzameld werden als antwoord op vraag 9 van het aan boekingsagentschappen overgemaakte verzoek om inlichtingen.

[40] De "fringe" verwijst naar het geheel van kleine, versnipperde boekingen door niet-gespecialiseerde of gelegenheidsspelers. Deze worden uit de hoofdanalyse uitgesloten omdat zij niet representatief zijn voor de concurrentie tussen professionele boekingsagentschappen. Ook de captive sales, namelijk boekingen die een festivalorganisator voor eigen rekening plaatst, worden niet opgenomen in de analyse.

[41] Concreet geldt met betrekking tot het plaatsen van artiesten op alle bevraagde muziekfestivals in België, exclusief fringe, de volgende marktaandelen voor de periode 2022-2025: [60-70]% (2022), [50-60]% (2023), [40-50]% (2024) en [50-60]% (2025)

[42] Concreet geldt met betrekking tot het plaatsen van artiesten op breed programmerende muziekfestivals in België, exclusief fringe, de volgende marktaandelen voor de periode 2022-2025: [70-80]% (2022), [60-70]% (2023), [50-60]% (2024) en [60-70]% (2025).

[43] Een artiest wordt in dit kader als topartiest beschouwd wanneer de artiestenvergoeding gekoppeld aan de boeking minstens €50.000 bedroeg.

niet voldoende waarschijnlijk en tijdig, noch op voldoende schaal zal plaatsvinden om effectieve concurrentiële druk uit te oefenen op Live Nation.

86. Uit het marktonderzoek blijkt immers dat toetreding van potentiële concurrenten en uitbreiding van bestaande concurrenten op deze markt gepaard gaat met aanzienlijke structurele drempels.[44] Naast klassieke factoren zoals reputatie, het beschikken over een netwerk en de (niet-contractuele) vertrouwensrelatie tussen boekingsagentschappen en artiesten, vormt de verticale integratie van Live Nation een belangrijke toetredings- en uitbreidingsdrempel. Door haar verticale integratie en haar toegang tot de grootste podia, wat een cruciale succesfactor vormt voor de ontwikkeling, positionering en (internationale) doorbraak van de artiesten, en daarmee een essentiële voorwaarde is voor de uitbouw van een competitief boekingsagentschap, vergroot zij haar aantrekkingskracht ten aanzien van artiesten, terwijl de concurrentiemogelijkheden van andere boekingsagentschappen worden beperkt.

87. Tot slot concludeert de auditeur in een voorlopige analyse op basis van het marktonderzoek dat andere Belgische muziekfestivalorganisatoren of organisatoren van andere live-muziekevenementen slechts in beperkte mate over compenserende afnemersmacht beschikken. De vraagzijde is immers sterk versnipperd en geen enkele organisator vertegenwoordigt op zichzelf een voldoende belangrijk afzetkanaal om tegenover Live Nation, in haar hoedanigheid als boekingsagentschap, wezenlijke onderhandelingsmacht uit te oefenen.

IV.4.2 De geïdentificeerde bezorgdheden

IV.4.2.a De uitsluiting van The Factory als enige daadwerkelijke concurrent van Live Nation

88. Een eerste bezorgdheid betreft het wegnemen van The Factory, als organisator van Pukkelpop, als enige daadwerkelijke concurrent op de markt voor de organisatie van grote, breed programmerende en betalende muziekfestivals in Vlaanderen (en Brussel), waarbij rekening moet worden gehouden met het feit dat op deze markt de mededinging net door de machtspositie van Live Nation reeds is verzwakt.[45]

89. Het belang van een concurrerend alternatief voor Live Nation op de relevante markt blijkt uit het marktonderzoek, waar Pukkelpop herhaaldelijk wordt omschreven als een groot, invloedrijk, onafhankelijk en toonaangevend muziekfestival van vergelijkbare schaal en positionering als muziekfestivals van Live Nation.[46]

90. De positie van The Factory wordt ook bevestigd aan de hand van de marktaandeelberekening op basis van omzet voor de jaren 2022 tot en met 2025. Uit de marktaandelen blijkt dat Rock Werchter met [50-60]% tot [60-70]% reeds een zeer sterke positie op de relevante markt innam. The Factory vormde via de organisatie van Pukkelpop, met een marktaandeel van [20-30]% tot [30-40]%, de enige concurrent.[47]

91. Met het wegvallen van deze concurrent neemt de concentratie op de markt dan ook aanzienlijk toe, zelfs indien een minder conservatieve marktafbakening wordt gehanteerd, waarbij bijvoorbeeld ook

[44] Antwoorden van boekingsagentschappen op vragen 13 en 14 van het aan boekingsagentschappen overgemaakte verzoek om inlichtingen.
[45] Europese Commissie, Richtsnoeren betreffende de toepassing van artikel 102 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie op onrechtmatig uitsluitingsgedrag door ondernemingen met een machtspositie, randnr. 104.
[46] Antwoorden van muziekfestivalorganisatoren op vragen 18-21 van het aan muziekfestivalorganisatoren overgemaakte verzoek om inlichtingen en antwoorden van boekingsagentschappen op vragen 23-28 van het aan het overgemaakte verzoek om inlichtingen.
[47] Deze analyse gebeurde op basis van door het auditoraat bij Live Nation, The Factory en concurrerende muziekfestivalorganisatoren (middels vraag 7 van het aan muziekfestivalorganisatoren overgemaakte verzoek om inlichtingen) verzamelde omzetgegevens.

kleinere breed programmerende en/of bepaalde genre-specifieke muziekfestivals mee in rekening worden genomen.

92. Onder deze omstandigheden ontstaat het risico dat Live Nation zich na de Transactie, nog meer dan in het verleden, in belangrijke mate onafhankelijk van haar concurrenten, afnemers en artiesten kan gedragen. De uitsluiting van de enige dichte concurrent vermindert immers de prikkels om te concurreren op het vlak van prijs, kwaliteit, innovatie, programmatie en het boeken van artiesten.[48] De auditeur meent in een voorlopige analyse dat de Transactie aldus dreigt te leiden tot de versterking van een machtspositie van Live Nation op de betrokken markt, waarbij de daadwerkelijke mededinging wezenlijk kan worden belemmerd.

IV.4.2.b Klantafscherming ten nadele van concurrerende boekingsagentschappen

93. Een tweede geïdentificeerde bezorgdheid betreft klantafscherming ten nadele van stroomopwaartse concurrenten van Live Nation, met name concurrerende boekingsagentschappen.

94. Meer bepaald rijst de bezorgdheid dat Live Nation, als gevolg van de verwerving van de controle over Pukkelpop, de toegang van concurrerende boekingsagentschappen tot een belangrijk afzetkanaal voor de plaatsing van artiesten geheel of gedeeltelijk zou kunnen beperken. Pukkelpop behoort immers tot de grootste, breed programmerende en betalende muziekfestivals in Vlaanderen en vormt daardoor een belangrijke afnemer van boekingsdiensten. Voor verschillende boekingsagentschappen vormt de programmatie van artiesten op dergelijke muziekfestivals niet alleen een belangrijke bron van inkomsten, maar tevens een essentieel uithangbord voor de ontwikkeling, zichtbaarheid en commerciële positionering van de artiesten die zij vertegenwoordigen.[49]

95. Een gedraging van een onderneming met een machtspositie kan de mededinging wezenlijk belemmeren wanneer zij aanleiding geeft tot klantafscherming ten nadele van haar concurrenten en op de relevante opwaartse markt ten gevolge heeft dat slechts ondernemingen blijven bestaan die in hun gedrag afhankelijk zijn van de onderneming met een machtspositie.[50] Zoals onder andere blijkt uit het ondersteunend kader van de Richtsnoeren betreffende de toepassing van artikel 102 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie op onrechtmatig uitsluitingsgedrag door ondernemingen met een machtspositie, is een relevante factor bij deze beoordeling of de onderneming met een machtspositie deze gedraging toepast op een afnemer, *in casu* Pukkelpop, die mogelijk van bijzonder belang is voor de toetreding of uitbreiding van stroomopwaartse concurrenten.[51]

96. Uit het onderzoek blijkt na een voorlopige analyse dat Live Nation, door de Transactie, over de mogelijkheid beschikt om de afname van boekingsdiensten ten behoeve van Pukkelpop geheel of gedeeltelijk te verschuiven naar haar eigen boekingsactiviteiten. Deze mogelijkheid dient te worden beoordeeld in het licht van de sterke positie die Live Nation reeds inneemt in de Belgische live-muzieksector, niet alleen als organisator van verschillende grote muziekfestivals en andere live-muziekevenementen, waaronder concerten, maar ook als uitbater van verschillende grote live-entertainmentzalen en als boekingsagentschap voor de plaatsing van artiesten op Belgische

[48] Europese Commissie, Richtsnoeren betreffende de toepassing van artikel 102 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie op onrechtmatig uitsluitingsgedrag door ondernemingen met een machtspositie, randnr. 106(c).

[49] Antwoorden van boekingsagentschappen op vraag 25 van het aan boekingsagentschappen overgemaakte verzoek om inlichtingen.

[50] HJEU, Arrest van 16 maart 2023, Towercast, C-449/21, randnr. 52.

[51] Europese Commissie, Richtsnoeren betreffende de toepassing van artikel 102 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie op onrechtmatig uitsluitingsgedrag door ondernemingen met een machtspositie, randnr. 106(e).

muziekfestivals. Het onderzoek wees er bovendien op dat toegang tot grote muziekfestivals en andere belangrijke live-muziekplatformen van groot belang zou zijn voor de commerciële ontwikkeling van artiesten en bijgevolg ook voor de concurrentie tussen boekingsagentschappen.

97. Het onderzoek identificeerde daarnaast aanwijzingen dat de Transactie de prikkel voor Live Nation zou kunnen creëren om de afname van boekingsdiensten voor Pukkelpop in grotere mate naar haar eigen boekingsactiviteiten te verschuiven.[52] Die prikkel zou worden versterkt door de sterke positie van Live Nation als boekingsagentschap: in de periode 2022–2025 varieerde haar positie op de nationale markt voor boekingsagentschappen die actief zijn in het plaatsen van artiesten op Belgische live-muziekevenementen (inclusief muziekfestivals) tussen [40-50]% en [60-70]%, terwijl de overige marktdeelnemers steeds minder dan 10% vertegenwoordigden. Deze prikkel zou ook worden bevestigd door het boekingsgedrag op de bestaande Live Nation-festivals. Op Rock Werchter, TW Classic en Werchter Boutique wordt systematisch [90-100]% van de artiesten geboekt via het eigen boekingsagentschap van Live Nation.

98. Respondenten uit het marktonderzoek vrezen dat de Transactie de toegang van concurrerende boekingsagentschappen tot Pukkelpop volledig of gedeeltelijk kan beperken en wijzen op de mogelijke gevolgen hiervan.[53] Aangezien Pukkelpop als enige significante alternatief buiten de Live Nation-festivals een cruciaal en moeilijk vervangbaar afzetkanaal vormt voor boekingsagentschappen voor het plaatsen van artiesten op grote en breed programmerende muziekfestivals, zou zelfs een gedeeltelijke beperking van die toegang de zichtbaarheid, groeikansen en marktpositionering van artiesten kunnen schaden. Dit kan de aantrekkingskracht van concurrerende boekingsagentschappen verminderen en de positie van Live Nation als boekingsagentschap verder versterken. Uit het onderzoek blijkt in een voorlopige analyse dat het waarschijnlijk is dat de Transactie aanleiding zou geven tot significante uitsluitingseffecten en een wezenlijke belemmering van de daadwerkelijke mededinging.

IV.4.2.c Bronafscherming ten nadele van organisatoren van kleinere, breed programmerende, muziekfestivals en genre-specifieke muziekfestivals

99. Een derde uit het marktonderzoek geïdentificeerde bezorgdheid betreft bronafscherming ten nadele van concurrerende muziekfestivalorganisatoren.

100. Meer bepaald rijst de bezorgdheid dat Live Nation, als gevolg van de verwerving van de controle over Pukkelpop en haar versterkte verticale integratie binnen de live-muziekindustrie, de toegang van concurrerende muziekfestivalorganisatoren tot essentiële inputs, met name populaire nationale en internationale artiesten, geheel of gedeeltelijk zou kunnen beperken of minder aantrekkelijk zou kunnen maken, waardoor hun concurrentiële positie op de neerwaartse markt wordt verzwakt.

101. Een gedraging van een onderneming met een machtspositie kan de mededinging wezenlijk belemmeren wanneer zij aanleiding geeft tot bronafscherming ten nadele van haar concurrenten en op de relevante neerwaartse markt ten gevolge heeft dat slechts ondernemingen blijven bestaan die in hun gedrag afhankelijk zijn van de onderneming met een machtspositie.[54] Zoals blijkt uit onder meer het ondersteunend kader van de Richtsnoeren betreffende de toepassing van artikel 102 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie op onrechtmatig uitsluitingsgedrag door ondernemingen met een machtspositie, vergroot de waarschijnlijkheid dat toegangsbeperkingen tot deze input

[52] Antwoorden van boekingsagentschappen op vragen 25, 26 en 27 van het aan boekingsagentschappen overgemaakte verzoek om inlichtingen.
[53] *Ibid*.
[54] HJEU, Arrest van 16 maart 2023, Towercast, C-449/21, randnr. 52.

uitsluitingseffecten op de relevante neerwaartse markt teweegbrengen naarmate de betrokken input belangrijker is voor de afgeschermde ondernemingen. [55]

102. Uit het onderzoek blijkt in een voorlopige analyse dat artiesten, en in het bijzonder nationale en internationale topartiesten, een essentiële input vormen voor de organisatie van grote muziekfestivals. Het onderzoek wees er bovendien op dat de aantrekkingskracht van dergelijke muziekfestivals in belangrijke mate wordt bepaald door hun vermogen om een sterke en onderscheidende programmatie samen te stellen.[56] Toegang tot topartiesten is daarom van wezenlijk belang voor het aantrekken van bezoekers, het realiseren van inkomsten en het concurrentievermogen van muziekfestivals.

103. Tijdens het voorlopig onderzoek werden door het auditoraat aanwijzingen geïdentificeerd dat Live Nation, gelet op haar marktpositie als boekingsagentschap voor artiesten op Belgische muziekfestivals en haar aanwezigheid op verschillende niveaus van de live-muziekwaardeketen, over de mogelijkheid beschikt om de voorwaarden waaronder concurrerende muziekfestivalorganisatoren toegang verkrijgen tot door haar vertegenwoordigde artiesten te beïnvloeden. Deze mogelijkheid dient te worden beoordeeld in het licht van de sterke positie die Live Nation reeds inneemt als organisator van verschillende grote muziekfestivals, als organisator van andere live-muziekevenementen, waaronder concerten en als uitbater van belangrijke live-entertainmentzalen, die samen een belangrijke afzetmogelijkheid vormen voor artiesten en hun vertegenwoordigers.

104. Het onderzoek wees er daarnaast op dat de Transactie de prikkel voor Live Nation zou kunnen creëren (of versterken) om de toegang van concurrerende muziekfestivalorganisatoren tot bepaalde artiesten te beperken of minder aantrekkelijk te maken, dan wel om haar eigen muziekfestivals en andere live-muziekactiviteiten een concurrentieel voordeel te verschaffen.[57] Dergelijke gedragingen zouden de concurrentiepositie van concurrerende muziekfestivalorganisatoren kunnen verzwakken, in het bijzonder van organisatoren die voor hun aantrekkingskracht in sterke mate afhankelijk zijn van de toegang tot een beperkt aantal populaire nationale en internationale artiesten. Het onderzoek wees op de bezorgdheden dat een beperking tot de toegang tot deze artiesten zich kan vertalen in hogere boekingskosten, een vermindering in onderhandelingsmacht en groeiende moeilijkheden in het samenstellen van aantrekkelijke line-ups. De afname van concurrentiedruk zou verder leiden tot mogelijke prijseffecten in de vorm van hogere ticketprijzen door stijgende artiestenvergoedingen en niet-prijseffecten in vorm van afnemende diversiteit van het aanbod en verminderde innovatieprikkels. Uit het onderzoek blijkt dan ook dat het waarschijnlijk is dat de Transactie aanleiding zou geven tot significante uitsluitingseffecten en een wezenlijke belemmering van de daadwerkelijke mededinging.

IV.4.2.d Voorlopige beoordeling door de auditeur

105. Op basis van het marktonderzoek werden door de auditeur drie mededingingsrechtelijke bezorgdheden geïdentificeerd op grond van artikels IV.2 WER en 102 VWEU:

[55] Europese Commissie, Richtsnoeren betreffende de toepassing van artikel 102 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie op onrechtmatig uitsluitingsgedrag door ondernemingen met een machtspositie, randnrs. 181 en 182(b); Europese Commissie, beslissing in zaak IV/31.043 van 26 juli 1988, *Tetra Pak I,* randnr. 47; Europese Commissie, beslissing in zaak AT.39612 van 30 september 2016, *Perindopril (Servier),* randnr. 2801-2802.

[56] Antwoorden van muziekfestivalorganisatoren op vraag 14 van het aan muziekfestivalorganisatoren overgemaakte verzoek om inlichtingen.

[57] Antwoorden van muziekfestivalorganisatoren op vragen 18, 19 en 20 van het aan muziekfestivalorganisatoren overgemaakte verzoek om inlichtingen.

a. het wegnemen van The Factory als daadwerkelijke concurrent van Live Nation op de markt voor de organisatie van grote, breed programmerende en betalende muziekfestivals in Vlaanderen (en Brussel);

b. klantafscherming ten nadele van concurrerende boekingsagentschappen; en

c. bronafscherming ten nadele van organisatoren van kleinere, breed programmerende, muziekfestivals en genre-specifieke muziekfestivals.

In het kader van zijn versnelde onderzoek in deze zaak heeft de auditeur geen systematisch onderzoek ingesteld naar de mogelijke monopsoniepositie van Live Nation op andere mogelijke relevante markten met betrekking tot de inkoopdiensten die belangrijk zijn voor de organisatie van muziekfestivals.

V. Toezeggingen

106. Op 17 juli 2026 heeft Live Nation toezeggingen aangeboden om tegemoet te komen aan de bezorgdheden van de auditeur en zo een beslissing te bekomen van de auditeur om het onderzoek in Zaak MEDE-RPR-25/0037 te seponeren op basis van artikel IV.44, lid 1, 2° WER.

V.1 Principes

107. Overeenkomstig artikel IV.44, §1, 2° WER kan de auditeur, na advies van de auditeur-adviseur, een klacht, verzoek of injunctie bij gemotiveerde beslissing seponeren:

"2° ingeval hij, na de marktdeelnemers op formele of informele wijze te hebben geraadpleegd, tot het besluit komt dat de door een betrokken partij aangeboden toezeggingen, die hij verbindend verklaart, tegemoetkomen aan zijn bezorgdheden. Een dergelijke beslissing kan voor een bepaalde periode worden vastgesteld."

108. De toezeggingen houden geen nadelige erkenning in door de betrokken partij.[58] Daarnaast kan de auditeur-generaal het onderzoek opnieuw opstarten ten aanzien van een betrokken partij op grond van nieuwe elementen of ontwikkelingen.[59] De sepotbeslissing laat ook de bevoegdheid van de rechterlijke instanties om het bestaan van inbreuken op het mededingingsrecht voor het verleden vast te stellen onverlet.[60]

V.2 Toezeggingen aangeboden door Live Nation

109. Onder de toezeggingen verbindt Live Nation zich ertoe, voor een duurtijd van minimum tien jaar, een onafhankelijke Pukkelpop-Operator aan te stellen als de exclusieve uitbater van het muziekfestival. Ten minste voor de eerste drie jaren zal de onderneming van één van de oprichters van Pukkelpop, de heer Chokri Mahassine, deze rol opnemen. De Pukkelpop-Operator zal de volledige, onafhankelijke zeggenschap hebben over alle strategische, commerciële en operationele beslissingen met betrekking tot de organisatie van het muziekfestival.

110. Live Nation zal in dit kader de organisatie van het muziekfestival, inclusief alle daaraan gerelateerde activa, overdragen aan de Pukkelpop-Operator. Daarnaast zal de Pukkelpop-Operator recht hebben op

[58] Art. IV.44, §1, tweede lid WER.
[59] Art. IV.44, §1, 2° WER.
[60] Art. IV.44, §1, tweede lid WER.

[VERTROUWELIJK] van de nettowinst van het muziekfestival. Hij zal de overige [VERTROUWELIJK] van de nettowinst van het muziekfestival aan Live Nation uitbetalen. [VERTROUWELIJK].

111. De Pukkelpop-Operator heeft het recht om voor de organisatie van Pukkelpop op niet-exclusieve basis en tegen marktconforme voorwaarden afzonderlijke diensten af te nemen bij Live Nation. Live Nation zal deze diensten volgens het *arm's length*-principe leveren aan de Pukkelpop-Operator.

112. Live Nation verbindt zich via de toezeggingen ertoe om geen commercieel gevoelige informatie, tenzij in de Clausule 9 van de toezeggingen vermelde gevallen, uit te wisselen met de Pukkelpop-Operator. Om dit te waarborgen, wordt in de toezeggingen voorzien in *ring fencing*-maatregelen.

113. Zo voorzien de toezeggingen erin dat Live Nation ervoor dient te zorgen dat de werknemers die gelinkt zijn aan de organisatie van Pukkelpop en de data van de Pukkelpop-Operator op verschillende IT systemen worden geplaatst van de werknemers en de data van Live Nation, waarbij Live Nation geen toegang heeft tot IT systemen die gebruikt worden door de Pukkelpop-Operator (en omgekeerd).

114. In geval van beëindiging van de aanstelling van de Pukkelpop-Operator overeenkomstig Clausules 12, 13 of 15 van de toezeggingen, zal Live Nation een Nieuwe Pukkelpop-Operator aanstellen die onafhankelijk is van Live Nation en beschikt over de nodige expertise, ervaring en financiële draagkracht. De aanstelling van deze Nieuwe Pukkelpop-Operator is onderworpen aan de voorafgaande goedkeuring van de BMA.

115. De Pukkelpop-Operator heeft het recht om de Uitbatingsrechten, samen met de aan de organisatie van Pukkelpop gerelateerde activa over te dragen aan een Nieuwe Pukkelpop-Operator, die onafhankelijk is van Live Nation, beschikt over de vereiste expertise, ervaring en financiële draagkracht en zich ertoe verbindt gedurende ten minste drie jaar als exclusieve uitbater van Pukkelpop op te treden. De aanstelling van deze Nieuwe Pukkelpop-Operator is onderworpen aan de voorafgaande goedkeuring van Live Nation en van de BMA.

116. Live Nation zal een onafhankelijke Monitoring Trustee aanstellen, die toezicht zal houden op de overeenkomst(en) die worden gesloten om de volledige onafhankelijke zeggenschap van de Pukkelpop-Operator over alle strategische, commerciële en operationele beslissingen met betrekking tot de organisatie van Pukkelpop te waarborgen. De aanstelling van de Trustee is onderworpen aan de voorafgaande goedkeuring van de BMA. Deze Trustee blijft in functie tot zijn ontslag door de BMA, na de behoorlijke voltooiing en indiening van het verslag waarin wordt geconcludeerd dat de Pukkelpop-Operator volledige onafhankelijke zeggenschap heeft over alle strategische, commerciële en operationele beslissingen met betrekking tot de organisatie van Pukkelpop.

117. Via een jaarlijkse rapportering van Live Nation aan de BMA zal de BMA de naleving van de toezeggingen opvolgen. In deze jaarlijkse rapportering zal Live Nation onder meer een beschrijving moeten geven van de diensten die ze aan de Pukkelpop-Operator leverde, alsook van de marktconformiteit en het *at arm's length*-karakter ervan.

118. Deze toezeggingen treden in werking vanaf de datum van huidige beslissing en gelden voor een periode van tien jaar. Na deze periode beschikt de BMA over de mogelijkheid om deze voor een bijkomende periode van vijf jaar te verlengen indien zij kan aantonen dat de toezeggingen nog steeds gerechtvaardigd zijn in het licht van de op dat moment geldende marktomstandigheden.

V.3 Markttest

119. De auditeur heeft de door Live Nation aangeboden toezeggingen onderworpen aan een markttest waarbij verschillende marktdeelnemers werden bevraagd. In het kader van deze markttest werden zowel muziekfestivalorganisatoren als boekingsagentschappen gecontacteerd.

120. De respondenten waren van oordeel dat de aangeboden toezeggingen tegemoetkwamen aan de geïdentificeerde bezorgdheden. Verschillende respondenten stelden in dit kader vast dat de toezeggingen de situatie die voor de overname bestond in grote mate herstellen. Een van de respondenten benadrukte het belang van de onafhankelijkheid van de uitbater van Pukkelpop. In dit kader merkte een andere respondent het belang op van de controle van de BMA op de toezeggingen.

121. Daarnaast waren de respondenten van oordeel dat de aangeboden toezeggingen proportioneel zijn, in die zin dat er geen minder ingrijpende alternatieven bestaan waarmee de vastgestelde bezorgdheden kunnen worden weggenomen.

V.4 Beoordeling door de auditeur

122. In de eerste plaats oordeelt de auditeur dat de toezeggingen tegemoetkomen aan de bezorgdheden die voortvloeien uit het wegnemen van The Factory als concurrerende, in het bijzonder van de breed programmerende muziekfestivals van Live Nation, muziekfestivalorganisator. Aan deze bezorgdheid wordt tegemoetgekomen door de aanstelling van een onafhankelijke uitbater die exclusief bevoegd is voor alle strategische, commerciële en operationele beslissingen met betrekking tot Pukkelpop, waardoor de onafhankelijkheid van Pukkelpop wordt gewaarborgd.

123. Daarnaast oordeelt de auditeur dat de toezeggingen tegemoetkomen aan de bezorgdheid dat Live Nation haar versterkte positie op de markt voor de organisatie van grote, breed programmerende en betalende muziekfestivals in Vlaanderen (en Brussel) zou kunnen aanwenden om concurrerende boekingsagentschappen de toegang tot het plaatsen van artiesten op Pukkelpop volledig, dan wel gedeeltelijk, te ontzeggen. Aangezien er een onafhankelijke uitbater wordt aangesteld die exclusief bevoegd is voor alle strategische, commerciële en operationele beslissingen met betrekking tot Pukkelpop, is Live Nation niet in de mogelijkheid om een klantafschermingsstrategie toe te passen. Het afnemen bij Live Nation door de Pukkelpop-Operator van bepaalde diensten, zoals boekingsdiensten, kan in het kader van de toezeggingen enkel gebeuren op niet-exclusieve basis, tegen marktvoorwaarden en *at arm's length*. De Pukkelpop-Operator blijft daardoor vrij om samen te werken met andere boekingsagentschappen en dienstverleners.

124. Tevens oordeelt de auditeur dat de toezeggingen tegemoetkomen aan de bezorgdheid dat Live Nation haar versterkte positie zou kunnen aanwenden om derde muziekfestivalorganisatoren volledig dan wel gedeeltelijk de toegang te ontzeggen tot de door haar vertegenwoordigde artiesten. De auditeur oordeelt immers dat, door de aanstelling van een onafhankelijke uitbater van Pukkelpop die exclusief bevoegd is voor alle strategische, commerciële en operationele beslissingen met betrekking tot Pukkelpop, en aangezien deze uitbater diensten, waaronder boekingsdiensten, enkel op niet-exclusieve basis, tegen marktvoorwaarden en *at arm's length* bij Live Nation kan afnemen, de Transactie niet langer een bijkomende prikkel creëert voor Live Nation om derde muziekfestivalorganisatoren de toegang tot de door haar vertegenwoordigde artiesten te beperken of door deze enkel aan minder gunstige voorwaarden aan te bieden.

125. Verder oordeelt de auditeur dat de *ring fencing*-maatregelen voldoende waarborgen bieden tegen de uitwisseling van commercieel gevoelige informatie tussen Live Nation en de Pukkelpop-Operator.

126. Ten slotte oordeelt de auditeur dat de opvolging van de toezeggingen wordt verzekerd door de aanstelling van een onafhankelijke monitoring trustee en de jaarlijkse rapportering door Live Nation aan de BMA.

127. De auditeur moet er daarnaast op toezien dat de toezeggingen niet verder gaan dan nodig is om de bezorgdheden weg te nemen. Er mogen geen andere toezeggingen bestaan die tegemoetkomen aan zijn bezorgdheden die minder ingrijpend zijn. Rekening houdende met de reacties uit de markttest, is de auditeur van oordeel dat de aangeboden toezeggingen proportioneel zijn en er geen minder ingrijpend alternatief bestaat dat de bezorgdheden wegneemt.

128. De toezeggingen dienen immers te worden beoordeeld tegen de achtergrond van de specifieke omstandigheden van deze zaak. Hoewel de toezeggingen structureel van aard zijn, zijn zij afgestemd op de relatie die reeds vóór de Transactie tussen Live Nation en Pukkelpop bestond, doordat zij volgens verschillende respondenten van de markttest de situatie van vóór de Transactie in grote mate herstellen.

129. Gelet op het voorgaande, concludeert de auditeur dat de door Live Nation aangeboden toezeggingen, die in de Bijlage 1 bij deze beslissing zijn opgenomen en hiervan integraal deel uitmaken, tegemoetkomen aan zijn bezorgdheden en proportioneel zijn.

VI. Beslissing

130. Op basis van bovenvermelde redenen en overeenkomstig artikel IV.44, §1, 2° WER, en na advies van de auditeur-adviseur:

a. Stelt de auditeur, gelet op de hiervoor ontwikkelde argumenten en op basis van de resultaten van de markttest, vast dat de door Live Nation aangeboden toezeggingen tegemoetkomen aan zijn bezorgdheden;

b. Verklaart de auditeur dat de door Live Nation aangeboden toezeggingen, als bijlage bij voorliggende beslissing gevoegd en er integraal deel van uitmakend, bindend zijn ten aanzien van Live Nation:

   Bijlage 1:MEDE.RPR.25-0037 – PKP Festival/Pukkelpop Toezeggingen

c. Beslist hij de injunctie en het verbonden onderzoek in de zaak MEDE-RPR-25/0037 bij gemotiveerde beslissing te seponeren.

Gedaan te Brussel, op 11 september 2026

Julian De Bisschop
Auditeur

Bijlage 1: MEDE.RPR.25-0037 – PKP Festival/Pukkelpop

Toezeggingen

Teneinde het onderzoek van de Belgische Mededingingsautoriteit naar de verwerving van het Pukkelpop-festival door PKP Festival (zaak MEDE.RPR.25-0037) te beëindigen biedt Live Nation Belgium Holdings BV ("**Live Nation**") de volgende vrijwillige toezeggingen aan overeenkomstig artikel IV.44, 2° van het Wetboek van Economisch Recht ("**Toezeggingen**"). Deze Toezeggingen worden aangeboden zonder enige vaststelling of erkenning van, en mogen niet worden opgevat als aanwijzing voor, enig mededingingsbeperkend gedrag in strijd met artikelen IV.1 en IV.2 van het Wetboek van Economisch Recht en/of artikelen 101 en 102 VWEU.

I. Definities.

(1) Voor toepassing van deze Toezeggingen zullen de volgende definities gelden:

a. "**Aandeelhouders**" betekent aandeelhouders van de Pukkelpop-Operator, alsook de met hen verbonden familieleden, ongeacht of zij handelen (i) voor zichzelf of namens enige natuurlijke persoon, vennootschap of andere rechtspersoon; (ii) alleen of samen met enige andere persoon; (iii) in eigen hoedanigheid of als bestuurder, vennoot of aandeelhouder van enige vennootschap of andere rechtspersoon, of als consultant of agent van enige natuurlijke persoon, vennootschap of andere rechtspersoon; (iv) rechtstreeks of onrechtstreeks via agenten, tussenpersonen, verbonden ondernemingen of enige andere natuurlijke persoon, vennootschap, rechtspersoon of ander vehikel (met inbegrip van joint ventures); of (v) in enige andere hoedanigheid en op enige andere wijze.

b. "**Belgische Mededingingsautoriteit**" betekent de autoriteit zoals gedefinieerd in artikel I.6, eerste lid, 4° van het Wetboek van Economisch Recht, vertegenwoordigd door haar auditeur-generaal.

c. "**Belangenconflict**" betekent elk belangenconflict dat de objectiviteit en onafhankelijkheid van de Trustee bij de uitoefening van zijn taken voortvloeiend uit de Toezeggingen aantast.

d. "**Behouden Activa**" betekent de Festivalactiva die op de Closing Date niet aan de Pukkelpop-Operator zullen worden overgedragen, met inbegrip van de IE-Rechten.

e. "**Beslissing**" betekent de beslissing van de Belgische Mededingingsautoriteit waarbij de Toezeggingen worden goedgekeurd.

f. "**Closing Date**" betekent de datum van voltooiing van de overeenkomst die wordt gesloten ter uitvoering van Clausules 2 en 3 van de Toezeggingen, welke zal plaatsvinden binnen vijf maanden na de Inwerkingtredingsdatum.

g. "**Commercieel Gevoelige Informatie**" betekent alle concurrentiegevoelige informatie waarover de partijen en/of hun verbonden ondernemingen beschikken in verband met hun respectievelijke activiteiten, tenzij die informatie publiek is.

h. "**Festival**" betekent het Pukkelpop-festival in België.

i. "**Festivalactiva**" betekent de activa gelinkt aan het Festival die op de Closing Date eigendom zijn van, geleased worden aan, of in licentie zijn gegeven aan PKP Festival.

j. "**Festival-DNA**" betekent de beginselen uiteengezet in Bijlage 11 van de Verkoopovereenkomst.

k. "**HJL-Overeenkomst**" betekent de overeenkomst gesloten tussen The Factory BV en de VZW Humanistische Jongeren Leopoldburg op 1 juli 2024, zoals gewijzigd op 10 juli 2025.

l. "**IE-Rechten**" betekent de intellectuele-eigendomsrechten, handelsnamen, domeinnamen, alsook de rechten op en belangen in de socialemedia-accounts van het Festival, zoals vermeld in Bijlage 1 en Bijlage 3 bij de Verkoopovereenkomst, waarvan PKP Festival eigenaar is op de Closing Date.

m. "**Immateriële Activa**" betekent de immateriële activa vermeld in Bijlage 1 van de Verkoopovereenkomst waarvan PKP Festival eigenaar is op de Closing Date, in het bijzonder de kopie van elektronische klantendatabanken, met uitzondering van de IE-Rechten.

n. "**Initiële Pukkelpop-Operator**" is een vennootschap die aanvankelijk wordt gecontroleerd door de heer Chokri Mahassine en onafhankelijk is van Live Nation, en die het Festival zal uitbaten bij de inwerkingtreding van de Toezeggingen.

o. "**Inwerkingtredingsdatum**" betekent de Beslissingsdatum.

p. "**Live Nation**" betekent Live Nation Belgium Holdings BV, een vennootschap met ondernemingsnummer BE0473.648.921, en alle ondernemingen waarover Live Nation Belgium Holdings BV zeggenschap uitoefent.

q. "**Materiële Activa**" betekent de materiële activa vermeld in Bijlage 1 van de Verkoopovereenkomst waarvan PKP Festival eigenaar is op de Closing Date, in het bijzonder de opslagfaciliteit gebouwd op het festivalterrein, IT-apparatuur, telefoons en de kopie van fysieke bestanden.

r. "**Medewerkers**" betekent elke persoon die door de Pukkelpop-Operator wordt ingeschakeld om mee te werken aan de organisatie van het Festival, met inbegrip van de Werknemers, uitzendkrachten en vrijwilligers, met uitsluiting van medewerkers van derde dienstverleners.

s. "**Monitoring Trustee**" of "**Trustee**" betekent een of meer natuurlijke personen of rechtspersonen die door de Belgische Mededingingsautoriteit is/zijn goedgekeurd en door PKP Festival is/zijn aangesteld, en die belast is/zijn met het toezicht op de naleving door de Partijen van de Toezeggingen.

t. "**Nieuwe Pukkelpop-Operator**" is de vennootschap, onafhankelijk van Live Nation, die het Festival in de toekomst kan uitbaten indien de aanstelling van de Pukkelpop-Operator wordt beëindigd overeenkomstig Clausule 12, 13 of 15, of indien de Pukkelpop-Operator de Uitbatingsrechten aan die vennootschap overdraagt overeenkomstig Clausule 19.

u. **"Operationele Normen voor Evenementen"** betekent alle toepasselijke wetten, reglementeringen, vergunningsvoorwaarden, toelatingsvoorwaarden, vereisten van overheden, praktijkcodes, erkende technische normen, gepubliceerde richtsnoeren

en andere algemeen toepasselijke beginselen en normen met betrekking tot de planning, het beheer en de uitbating van live-evenementen en plaatsen van publieke samenkomst, met inbegrip van (zonder beperking) vereisten en richtsnoeren inzake gezondheid en veiligheid, crowd management, HVM-/terrorismebeheer, verzekeringsvereisten, beveiliging (fysiek of cyber), brandveiligheid, nood- en evacuatieplanning, tijdelijke constructies, ontwerp van barrières en omheiningen, afvalbeheer, milieu- en duurzaamheidsstrategie, beheer van voeding en drank, elektrische en technische productie, weers- en milieurisico's, medische en welzijnsvoorzieningen, toegankelijkheid, safeguarding, verkeers- en vervoersbeheer, beheer van verkopers en leveranciers, veiligheid van werknemers en volksgezondheid.

v. "**Overgedragen Activa**" betekent de activa van het Festival die op de Closing Date eigendom zijn van, geleased worden aan of in licentie zijn gegeven aan PKP Festival en aan de Pukkelpop-Operator worden overgedragen, met uitsluiting van de Behouden Activa.

w. "**Partijen**" betekent PKP Festival en de Pukkelpop-Operator.

x. "**Persoonsgegevens**" betekent persoonsgegevens gelinkt aan het Festival waarvan PKP Festival eigenaar is op de Closing Date.

y. "**PKP Festival**" betekent de vennootschap met ondernemingsnummer BE1026.867.833, waarover Live Nation zeggenschap uitoefent en die op de Inwerkingtredingsdatum eigenaar en uitbater is van het Festival.

z. "**Pukkelpop-Operator**" betekent de Initiële Pukkelpop-Operator of de Nieuwe Pukkelpop-Operator, naargelang welke van beide het Festival op het relevante tijdstip uitbaat.

aa. "**Sponsorovereenkomsten**" betekent sponsorovereenkomsten gelinkt aan het Festival die op de Closing Date van kracht zijn, voor zover zij betrekking hebben op de editie van 2027 of latere edities van het Festival.

bb. "**Uitbatingsovereenkomst**" betekent de overeenkomst waarbij Live Nation een Pukkelpop-Operator aanstelt als exclusieve uitbater van het Festival overeenkomstig Clausule 2. Afwijkingen van de Toezeggingen in de Uitbatingsovereenkomst zijn slechts geldig indien zij uitdrukkelijk zijn goedgekeurd door de Belgische Mededingingsautoriteit.

cc. "**Uitbatingsrechten**" betekent het exclusieve recht om het Festival uit te baten dat door PKP Festival aan de Pukkelpop-Operator wordt verleend overeenkomstig Clausule 2.

dd. "**Vergunningen**" betekent vergunningen gelinkt aan het Festival waarover PKP Festival beschikt op de Closing Date.

ee. "**Verkoopovereenkomst"** betekent de overeenkomst die op 7 oktober 2025 is aangegaan met betrekking tot de verkoop van bepaalde Festival activa.

ff. "**Verkopers**" betekent de "*Key Persons*" zoals gedefinieerd in de Verkoopovereenkomst, alsook de met hen verbonden familieleden, ongeacht of zij handelen (i) voor zichzelf of namens enige natuurlijke persoon, vennootschap of

andere rechtspersoon; (ii) alleen of samen met enige andere persoon; (iii) in eigen hoedanigheid of als bestuurder, vennoot of aandeelhouder van enige vennootschap of andere rechtspersoon, of als consultant of agent van enige natuurlijke persoon, vennootschap of andere rechtspersoon; (iv) rechtstreeks of onrechtstreeks via agenten, tussenpersonen, verbonden ondernemingen of enige andere natuurlijke persoon, vennootschap, rechtspersoon of ander vehikel (met inbegrip van joint ventures); of (v) in enige andere hoedanigheid en op enige andere wijze.

gg. "**Werknemers**" betekent werknemers van het PKP Festival die op de Closing Date betrokken zijn bij de organisatie van het Festival, waarvan een actuele lijst is opgenomen in de Bijlage.

II. Aanstelling van de Pukkelpop-Operator als exclusieve uitbater van het Festival

(2) PKP Festival stelt uiterlijk op de Closing Date de Pukkelpop-Operator aan als exclusieve uitbater van het Festival voor de duur van de Toezeggingen, waarbij de Initiële Pukkelpop-Operator gedurende ten minste drie jaar als exclusieve uitbater van het Festival zal optreden, behoudens in geval van een wezenlijke tekortkoming zoals gedefinieerd in Clausules 12 en 13. De Pukkelpop-Operator zal volledige onafhankelijke zeggenschap hebben over alle strategische, commerciële en operationele beslissingen met betrekking tot de organisatie van het Festival (met inbegrip van, maar niet beperkt tot, de keuze van artiesten/boekingsagenten, programmatie, prijszetting van tickets en diensten, leveranciers, personeel, locatie, data, duur, capaciteit, podiumopbouw, beheer, enz.). De enige vergoeding die aan PKP Festival verschuldigd is voor die aanstelling, zijn de winsten die aan PKP Festival worden betaald overeenkomstig Clausule 6, onverminderd enige vergoeding voor diensten die door Live Nation aan het Festival worden verstrekt in overeenstemming met de Toezeggingen.

(3) Daartoe zal PKP Festival, voor de duur van de Toezeggingen:

a. Zoals door de Partijen het meest passend wordt geacht bij de uitvoering van deze Toezeggingen, in de Uitbatingsovereenkomst en de daarmee verband houdende documentatie, ofwel (i) aan de Pukkelpop-Operator overdragen, ofwel (ii) op exclusieve basis aan de Pukkelpop-Operator alle noodzakelijke rechten toekennen op de Festivalactiva, met inbegrip van:

- De Werknemers;
- De HJL-Overeenkomst (met inbegrip van het gebruik van het kantoor en meubilair te Leopoldsburg);
- De Sponsorovereenkomsten;
- Materiële Activa;
- Immateriële Activa;
- Overeenkomsten met leveranciers;
- De Vergunningen;
- Leases van wagens en fietsen;
- Persoonsgegevens;

- IE-Rechten (binnen België);
- Huurovereenkomsten voor alle grondhuurovereenkomsten die door PKP Festival worden aangehouden en waarop het Festival wordt georganiseerd; en
- De softwarelicentieovereenkomst met Play More Music.

b. Commercieel redelijke inspanningen leveren om de levensvatbaarheid van de Behouden Activa te vrijwaren.

c. Ervoor zorgen dat de Pukkelpop-Operator en zijn werknemers geen andere functies uitoefenen binnen Live Nation en niet door Live Nation worden vergoed voor enige andere rol zonder de goedkeuring van de Belgische Mededingingsautoriteit.

d. Het recht hebben om alle of een deel van de Festivalactiva te verkopen aan de Pukkelpop-Operator, onder voorbehoud van het akkoord van die Pukkelpop-Operator.

(4) De volledige onafhankelijke zeggenschap van de Pukkelpop-Operator over alle strategische, commerciële en operationele Festival beslissingen belet niet dat de Pukkelpop-Operator en zijn werknemers – indien en wanneer de organisator van Pukkelpop, naar zijn eigen inzicht, besluit dat dit gepast is – Live Nation raadplegen in verband met de organisatie van het Festival, in overeenstemming met het mededingingsrecht (bijvoorbeeld, en zonder beperking tot, over enige Operationele Normen voor Evenementen), zonder bijkomende kosten. De Pukkelpop-Operator blijft in alle gevallen de beslissingsnemer voor alle strategische, commerciële en operationele beslissingen.

III. Inspanningsverbintenis om het Festival te organiseren

(5) Voor de organisatie van een Festival editie zal de Pukkelpop-Operator zich naar best vermogen inspannen om ervoor te zorgen dat het een succesvolle en winstgevende editie is in overeenstemming met deze Toezeggingen, onder meer door alle redelijke maatregelen te nemen die een voorzichtige en ervaren uitbater in de live-evenementensector in vergelijkbare omstandigheden zou nemen om de succesvolle planning, financiering, marketing en uitvoering van het Festival te verzekeren. Zonder afbreuk te doen aan het voorgaande, zal de Pukkelpop-Operator passende middelen, personeel en contractanten inzetten, en alle noodzakelijke vergunningen, licenties en regelingen verkrijgen die vereist zijn opdat het Festival kan plaatsvinden. De Pukkelpop-Operator zal het Festival plannen, beheren en uitbaten in overeenstemming met de normen die redelijkerwijs mogen worden verwacht van een bekwame en ervaren professionele organisator van een vergelijkbaar live-evenement van vergelijkbare omvang en complexiteit, rekening houdend met de aard, omvang, het publieksprofiel en het risicoprofiel van het evenement, waarbij de Operationele Normen voor Evenementen als een referentiepunt gelden, en binnen het kader van de overkoepelende beginselen uiteengezet in het Festival-DNA.

IV. Verdeling van winsten [VERTROUWELIJK]

(6) In ruil voor zijn aanstelling als exclusieve uitbater van het Festival betaalt de Pukkelpop-Operator jaarlijks [VERTROUWELIJK]% van de nettowinsten van het Festival aan PKP Festival, na verrekening van alle inkomsten, kosten en belastingen van het Festival. De Pukkelpop-Operator behoudt de resterende [VERTROUWELIJK]% van de winsten. [VERTROUWELIJK]. De Pukkelpop-Operator zal de vergoeding van de Aandeelhouders en Verkopers die voor het

Festival werken niet verhogen boven marktconforme normen zonder de goedkeuring van PKP Festival.

V. Aankoop van diensten bij Live Nation

(7) De Pukkelpop-Operator heeft het recht om, op niet-exclusieve basis en tegen marktvoorwaarden, afzonderlijke diensten bij Live Nation af te nemen met betrekking tot het Festival (bijv. diensten inzake artiestenboeking, ticketingdiensten). Live Nation zal die diensten op *arm's length*-basis aan de Pukkelpop-Operator leveren.

(8) Live Nation, of een verbonden entiteit, mag de Pukkelpop-Operator eveneens financiering verstrekken tegen marktvoorwaarden.

VI. Ring fencing

(9) Live Nation en de Pukkelpop-Operator zullen niet rechtstreeks of onrechtstreeks Commercieel Gevoelige Informatie uitwisselen, formeel noch informeel, mondeling noch schriftelijk, ook niet via derden, behalve:

a. Enige informatie die strikt noodzakelijk is om te voldoen aan de wettelijke of contractuele verplichtingen van Live Nation, met inbegrip van de documentbewaarverplichtingen van Live Nation, of om de wettelijke rechten van PKP Festival met betrekking tot de Behouden Activa te verdedigen;

b. Enige informatie die strikt noodzakelijk is om de Pukkelpop-Operator in staat te stellen Live Nation te raadplegen of diensten bij Live Nation aan te kopen, en opdat Live Nation dergelijke diensten kan verstrekken, overeenkomstig Clausules 4 en 7, in overeenstemming met het toepasselijke mededingingsrecht;

c. Informatie die noodzakelijk is voor de externe financiële auditeurs of deskundigen van Live Nation om na te gaan of de Pukkelpop-Operator zijn verplichting uit Clausule 6 naleeft;

d. Informatie die noodzakelijk is voor de uitoefening van de auditrechten uiteengezet in Clausule 14.

(10) Live Nation zal ervoor zorgen dat de Festival Medewerkers en de gegevens van de Pukkelpop-Operator zich op IT-systemen bevinden die gescheiden zijn van die van de werknemers en gegevens van Live Nation, zonder toegang voor werknemers van Live Nation tot de IT-systemen die door de Pukkelpop-Operator worden gebruikt (en omgekeerd), behalve indien dit strikt noodzakelijk is voor Live Nation om een dienst aan de Pukkelpop-Operator te verstrekken.

(11) PKP Festival heeft het recht een kopie te bewaren van de bestanden uit de periode voorafgaand aan de inwerkingtreding van deze Toezeggingen indien dit noodzakelijk is om te voldoen aan wettelijke of contractuele verplichtingen, met inbegrip van de documentbewaarverplichtingen van PKP Festival, en zal die bestanden niet raadplegen of gebruiken voor enig ander doel dan om te voldoen aan wettelijke of contractuele verplichtingen.

VII. Beëindigingsrechten

(12) De Pukkelpop-Operator heeft het recht zijn aanstelling als exclusieve uitbater van het Festival te beëindigen indien PKP Festival een materiële inbreuk pleegt op een of meerdere van zijn verplichtingen, met inbegrip van:

a. [VERTROUWELIJK];

b. Het feit dat het Festival [VERTROUWELIJK] een nettoverlies lijdt; of

c. Enige andere materiële inbreuk op de Uitbatingsovereenkomst.

(13) PKP Festival heeft het recht de aanstelling van de Pukkelpop-Operator als exclusieve uitbater van het Festival te beëindigen indien de Pukkelpop-Operator een materiële inbreuk pleegt op een of meerdere van zijn verplichtingen, met inbegrip van:

a. Het niet betalen aan PKP Festival van zijn aandeel in de winsten zoals vereist op grond van Clausule 6;

b. [VERTROUWELIJK];

c. Het niet naleven van zijn verplichtingen op grond van Clausule 5;

d. Het feit dat het Festival [VERTROUWELIJK] een nettoverlies lijdt;

e. Ander specifiek gedrag of handelen van de Pukkelpop-Operator dat de continuïteit of reputatie van het Pukkelpop Festival en/of het merk wezenlijk schaadt;

f. Enige gebeurtenis van insolventie die de Pukkelpop-Operator treft, met inbegrip van enige collectieve onderhandelingen met zijn schuldeisers, beslagen gelegd op zijn activa, het niet betalen van zijn schulden wanneer deze opeisbaar worden, faillissement of enige andere faillissement gerelateerde procedure die tegen de Pukkelpop-Operator wordt ingesteld; of

g. Enige wijziging van zeggenschap over de Pukkelpop-Operator zonder de voorafgaande toestemming van PKP Festival.

(14) PKP Festival heeft het recht om, binnen zes maanden nadat een editie van het Festival heeft plaatsgevonden (en steeds met inachtneming van Clausule 9), de voorafgaande editie van het Festival te auditen teneinde (i) de prestaties van de Pukkelpop-Operator te beoordelen en (ii) passende aanbevelingen te doen met betrekking tot de Operationele Normen voor Evenementen die de Pukkelpop-Operator kan overwegen te implementeren in latere edities van het Festival, onverminderd de volledige onafhankelijke zeggenschap van de Pukkelpop-Operator over alle strategische, commerciële en operationele beslissingen overeenkomstig Clausule 2.

(15) De Belgische Mededingingsautoriteit heeft het recht de aanstelling van de Pukkelpop-Operator als uitbater van het Festival te beëindigen indien de Pukkelpop-Operator Clausule 5 schendt.

(16) PKP Festival zal de Belgische Mededingingsautoriteit binnen vijf werkdagen na de beëindiging naar behoren informeren, met inbegrip van de juridische en feitelijke oorzaak of oorzaken daarvan.

(17) In geval van beëindiging van de aanstelling van de Pukkelpop-Operator overeenkomstig Clausules 12, 13 of 15, zal PKP Festival (tenzij anders bepaald op grond van Clausule 46) een Nieuwe Pukkelpop-Operator voor het Festival aanstellen die (i) onafhankelijk is van Live Nation, en (ii) beschikt over de vereiste expertise, ervaring en financiële draagkracht om een festival van de omvang en complexiteit van het Festival te exploiteren, met inbegrip van de naleving van de Operationele Normen voor Evenementen. De aanstelling van een Nieuwe Pukkelpop-Operator is onderworpen aan de voorafgaande goedkeuring van de Belgische Mededingingsautoriteit, die

niet op onredelijke wijze mag worden geweigerd. Bij gebreke van een beslissing binnen twee maanden na het verzoek om goedkeuring en de voorlegging van de voorwaarden van de Uitbatingsovereenkomst, wordt de goedkeuring van de Belgische Mededingingsautoriteit geacht te zijn verleend. De beëindiging door een van de Partijen is onderworpen aan een redelijke opzegtermijn en passende overgangsmaatregelen die in de Uitbatingsovereenkomst moeten worden overeengekomen. Tenzij anders overeengekomen tussen de Partijen, onder voorbehoud van de voorafgaande goedkeuring van de Belgische Mededingingsautoriteit, zal de Pukkelpop-Operator als aangestelde uitbater van het Festival blijven optreden totdat de Nieuwe Pukkelpop-Operator is aangesteld.

(18) In geval van beëindiging van de aanstelling overeenkomstig Clausules 12, 13 of 15, verbindt de Initiële Pukkelpop-Operator zich ertoe de Overgedragen Activa terug over te dragen aan PKP Festival, die deze vervolgens zal overdragen aan de Nieuwe Pukkelpop-Operator. De werknemers van de Initiële Pukkelpop-Operator die hoofdzakelijk voor het Festival werken, zullen automatisch overgaan naar de Nieuwe Pukkelpop-Operator krachtens de Belgische C.A.O. nr. 32bis-regels, en de Initiële Pukkelpop-Operator zal met de Nieuwe Pukkelpop-Operator samenwerken om deze overgang te faciliteren. Als alternatief verbindt de Initiële Pukkelpop-Operator zich ertoe, op verzoek van PKP Festival, de Overgedragen Activa rechtstreeks aan de Nieuwe Pukkelpop-Operator over te dragen.

VIII. Overdracht van de Uitbatingsrechten aan een Nieuwe Pukkelpop-Operator

(19) De Pukkelpop-Operator heeft het recht de Uitbatingsrechten, samen met de Overgedragen Activa, of het geheel of een deel van de aandelen in de vennootschap die de Uitbatingsrechten bezit, over te dragen aan een Nieuwe Pukkelpop-Operator die (i) onafhankelijk is van Live Nation, (ii) beschikt over de vereiste expertise, ervaring en financiële draagkracht om een festival van de omvang en complexiteit van het Festival uit te baten, met inbegrip van de naleving van de Operationele Normen voor Evenementen; en (iii) zich ertoe verbindt gedurende ten minste drie jaar als exclusieve uitbater van het Festival op te treden (of voor de resterende duur van de Toezeggingen indien die korter is dan drie jaar). De werknemers van de Pukkelpop-Operator die hoofdzakelijk voor het Festival werken, zullen automatisch overgaan naar de Nieuwe Pukkelpop-Operator krachtens de Belgische C.A.O. nr. 32bis-regels. De Pukkelpop-Operator zal ervoor zorgen dat aan PKP Festival het recht wordt verleend om mee te verkopen (‘tag-along right’) in het kader van zijn verkoopproces door de Festivalactiva (waaronder eventueel PKP Festival zelf) aan dezelfde Nieuwe Pukkelpop-Operator te verkopen, die daardoor het Festival volledig in eigendom zou hebben en zou uitbaten.

(20) De aanstelling van een Nieuwe Pukkelpop-Operator is onderworpen aan de voorafgaande goedkeuringen van PKP Festival en de Belgische Mededingingsautoriteit, die op verzoek van de Pukkelpop-Operator niet op onredelijke wijze mogen worden geweigerd. De beslissing van PKP Festival om de Nieuwe Pukkelpop-Operator goed te keuren of te weigeren wordt naar behoren gemotiveerd en binnen vijf werkdagen na die beslissing aan de Belgische Mededingingsautoriteit meegedeeld. De Nieuwe Pukkelpop-Operator en de voorwaarden van de overdrachtsovereenkomst (met inbegrip van eventuele voorwaarden waaraan de overdracht van de Uitbatingsrechten is onderworpen) worden vervolgens door de Belgische Mededingingsautoriteit goedgekeurd. Bij gebreke van een beslissing binnen twee maanden na het PKP Festival’s goedkeuring, wordt de goedkeuring van de Belgische Mededingingsautoriteit geacht te zijn verleend.

IX. Monitoring Trustee

(21) PKP Festival zal een Trustee aanstellen om de in deze Toezeggingen omschreven taken uit te voeren.

(22) De Trustee zal:

(a) Op het ogenblik van zijn aanstelling onafhankelijk zijn van de Partijen ;

(b) Over de nodige kwalificaties beschikken om zijn mandaat uit te voeren, bijvoorbeeld over voldoende relevante ervaring beschikken;

(c) Geen Belangenconflict hebben noch daaraan blootgesteld worden;

(d) Aantonen over voldoende capaciteit en middelen te beschikken om de rol van Trustee op zich te nemen, met alle verplichtingen die deze rol met zich meebrengt; en

(e) Voldoende aanwezig zijn in de EU en kennis hebben van de Nederlandse taal.

(23) De Trustee zal door het PKP Festival worden vergoed op een wijze die de onafhankelijke en doeltreffende vervulling van zijn mandaat niet belemmeren.

(24) Uiterlijk zes weken na de Inwerkingtredingsdatum dient PKP Festival de namen in van ten minste twee natuurlijke personen of rechtspersonen die PKP Festival voorstelt aan te stellen als Monitoring Trustee. Het voorstel bevat voldoende informatie om de Belgische Mededingingsautoriteit in staat te stellen na te gaan of de als Trustee voorgestelde personen voldoen aan de vereisten uiteengezet in Clausule 22 en omvat:

(a) De voorwaarden van het voorgestelde mandaat, die de bepalingen bevatten die noodzakelijk zijn om de Trustee in staat te stellen zijn taken uit hoofde van deze Toezeggingen te vervullen; en

(b) Een outline van een werkplan waarin wordt beschreven hoe de Trustee van plan is zijn toegewezen taken uit te voeren.

(25) De Belgische Mededingingsautoriteit beschikt over de discretionaire bevoegdheid om de voorgestelde Trustee(s) goed te keuren of te weigeren en om het voorgestelde mandaat goed te keuren onder voorbehoud van eventuele wijzigingen die zij noodzakelijk acht opdat de Trustee zijn verplichtingen kan vervullen. De Trustee wordt binnen twee weken na de goedkeuring door de Belgische Mededingingsautoriteit aangesteld, overeenkomstig het door de Belgische Mededingingsautoriteit goedgekeurde mandaat.

(26) Indien alle voorgestelde Trustees worden geweigerd, dient PKP Festival binnen één week nadat zij van de weigering in kennis is gesteld de namen in van ten minste twee bijkomende natuurlijke personen of rechtspersonen over te maken, overeenkomstig Clausule 24 van deze Toezeggingen. Indien alle bijkomend voorgestelde Trustees door de Belgische Mededingingsautoriteit worden geweigerd, zal de Belgische Mededingingsautoriteit een Trustee voordragen, die PKP Festival zal aanstellen, overeenkomstig een door de Belgische Mededingingsautoriteit goedgekeurd trustee-mandaat.

(27) De rol van de Trustee bestaat erin toezicht te houden op de overeenkomst(en) die worden gesloten om de volledige onafhankelijke zeggenschap van de Pukkelpop-Operator over alle strategische, commerciële en operationele beslissingen met betrekking tot de organisatie van het Festival in de zin van Clausule 2 te waarborgen. Daartoe zal de Trustee:

(a) Binnen één maand na zijn aanstelling aan de Belgische Mededingingsautoriteit een werkplan voorleggen waarin wordt beschreven hoe hij voornemens is toezicht te houden op de volledige onafhankelijke zeggenschap van de Pukkelpop-Operator over

alle strategische, commerciële en operationele beslissingen met betrekking tot de organisatie van het Festival in de zin van Clausule 2;

(b) Aan de Belgische Mededingingsautoriteit, met gelijktijdige toezending van een niet-vertrouwelijke kopie aan PKP Festival en de Pukkelpop-Operator, binnen 15 dagen na het einde van elke maand een schriftelijk verslag bezorgen waarin de uitvoering wordt beoordeeld van de overdracht aan de Initiële Pukkelpop-Operator, of de exclusieve toekenning, van alle noodzakelijke rechten op de Festivalactiva aan de Initiële Pukkelpop-Operator;

(c) Binnen drie maanden na de Closing Date een verslag indienen waarin de volledige onafhankelijke zeggenschap van de Pukkelpop-Operator over alle strategische, commerciële en operationele beslissingen met betrekking tot de organisatie van het Festival in de zin van Clausule 2 wordt beoordeeld.

(28) De Trustee blijft in functie tot zijn ontslag door de Belgische Mededingingsautoriteit, na de behoorlijke voltooiing en indiening van het in Clausule 27(c) bedoelde verslag waarin wordt geconcludeerd dat de Pukkelpop-Operator volledige onafhankelijke zeggenschap heeft over alle strategische, commerciële en operationele beslissingen met betrekking tot de organisatie van het Festival in de zin van Clausule 2.

(29) De Partijen zullen, en zullen ervoor zorgen dat hun adviseurs, de Trustee alle medewerking, bijstand en informatie verstrekken die de Trustee redelijkerwijs nodig kan hebben om zijn taken uit te voeren. De Trustee zal volledige en onbeperkte toegang hebben tot de boeken, bestanden, documenten, leidinggevend of ander personeel, faciliteiten, sites en informatie van Live Nation en de Pukkelpop-Operator voor zover dit redelijkerwijs nodig is om toezicht te houden op de daadwerkelijke uitvoering van de verbintenissen, onder voorbehoud van het recht van Live Nation en de Pukkelpop-Operator om documenten en communicatie te beschermen die onder Belgisch recht of het recht van de Europese Unie wettelijk beschermd of geprivilegieerd zijn.

(30) De Partijen zullen de Trustee en zijn werknemers en agenten (elk een "**Gevrijwaarde Partij**") vrijwaren en elke Gevrijwaarde Partij schadeloos stellen voor, en komen hierbij overeen dat een Gevrijwaarde Partij jegens de Partijen niet aansprakelijk zal zijn voor, enige aansprakelijkheden die voortvloeien uit de uitvoering van de taken van de Trustee op grond van de Toezeggingen, behalve voor zover dergelijke aansprakelijkheden voortvloeien uit overlijden of lichamelijk letsel veroorzaakt door een Gevrijwaarde Partij of uit strafrechtelijke aansprakelijkheid, opzettelijke fout, roekeloosheid, grove nalatigheid of kwade trouw van de Trustee, zijn werknemers, agenten of adviseurs.

(31) De Partijen stemmen ermee in dat de Belgische Mededingingsautoriteit vertrouwelijke informatie met de Trustee mag delen en overleg mag plegen met of instructies mag geven aan de Trustee teneinde de naleving van deze Toezeggingen en de doeltreffende voltooiing van het in Clausule 27(b) bedoelde verslag te waarborgen. De Trustee zal geen informatie openbaar maken die hij bij de uitoefening van zijn functies met betrekking tot deze Toezeggingen of van de Belgische Mededingingsautoriteit heeft verkregen, ook niet na afloop van zijn mandaat.

(32) Indien de Trustee ophoudt zijn functies die voortvloeien uit de Toezeggingen uit te oefenen, of om enige andere gegronde reden:

(a) Kan de Belgische Mededingingsautoriteit, na de Trustee en PKP Festival te hebben gehoord, PKP Festival gelasten de Trustee te vervangen; of

(b) Kan PKP Festival, met de voorafgaande goedkeuring van de Belgische Mededingingsautoriteit, de Trustee vervangen.

X. Jaarlijkse rapportering

(33) Live Nation dient jaarlijks, uiterlijk op 30 oktober, te beginnen in 2027 en voor de duur van de Toezeggingen, een verslag in bij de Belgische Mededingingsautoriteit met de volgende informatie:

(a) Een bevestiging dat zij de Toezeggingen naleeft;

(b) Een beschrijving van de diensten die door Live Nation aan de Pukkelpop-Operator voor het Festival worden verstrekt en van de marktconformiteit en het *arm's length*-karakter daarvan; en

(c) Een beschrijving van eventuele wijzigingen aan de overeenkomsten en processen die de uitoefening van de Uitbatingsrechten regelen, zoals nagekeken door de Trustee, en een toelichting waarom deze wijzigingen in overeenstemming zijn met de Toezeggingen.

(34) Voor de duur van de Toezeggingen kan de Belgische Mededingingsautoriteit te allen tijde informatie opvragen bij de Partijen voor zover dit redelijkerwijs noodzakelijk is om toezicht te houden op de doeltreffende uitvoering van de Toezeggingen.

XI. Interpretatie

(35) In geval van tegenstrijdigheid tussen de bewoordingen van de tekst van deze Toezeggingen en de contracten die door de Partijen of enige andere partij worden gesloten met het oog op de uitvoering van de Toezeggingen, hebben de bewoordingen van de Toezeggingen voorrang, onverminderd het feit dat bij de interpretatie van de Toezeggingen rekening wordt gehouden met de oplossing die gunstiger is voor het Festival. Afwijkingen van de Toezeggingen in dergelijke contracten zijn slechts geldig indien zij uitdrukkelijk zijn goedgekeurd door de Belgische Mededingingsautoriteit.

XII. Geschillenbeslechting

(36) De volgende procedure voor geschillenbeslechting is van toepassing in geval van conflict tussen de Partijen met betrekking tot de Toezeggingen.

(37) De Partijen stellen een panel van deskundigen aan (de "**Deskundigen**"). Dit panel bestaat uit:

a. Eén deskundige aangesteld door PKP Festival;

b. Eén deskundige aangesteld door de Pukkelpop-Operator; en

c. Eén deskundige aangesteld door de twee deskundigen die overeenkomstig (a) en (b) zijn aangesteld, die onafhankelijk is van de Partijen en een naar behoren gekwalificeerde en ervaren deskundige is.

(38) De procedure wordt achter gesloten deuren gevoerd en is vertrouwelijk. De taal van de procedure is Engels.

(39) De Deskundigen handelen op de volgende basis:

a. De Deskundigen handelen billijk en onpartijdig;

b. Elke partij dient binnen vijf werkdagen na de aanstelling van de Deskundigen bij de Deskundigen haar dossier en haar standpunt met betrekking tot de betwiste aangelegenheid in;

c. De Deskundigen bepalen binnen vijf werkdagen na hun aanstelling de te volgen procedure, die kan worden gebaseerd op het CEPANI Arbitragereglement;

d. De Partijen verlenen bijstand en verstrekken documentatie zoals de Deskundigen redelijkerwijs vereisen om de aan hen voorgelegde aangelegenheden te beoordelen;

e. Beslissingen van de Deskundigen worden genomen bij meerderheid van stemmen van het panel;

f. De beslissing van de Deskundigen met betrekking tot enige aan hen voorgelegde aangelegenheid wordt gegeven binnen een maximumtermijn van één maand na de aanstelling van de Deskundigen;

g. De beslissing van de Deskundigen met betrekking tot enige aan hen voorgelegde aangelegenheid is, behoudens kennelijke fout of fraude, definitief en bindend voor de Partijen;

h. Elke partij verricht de handelingen die vereist zijn om te voldoen aan de verplichtingen uiteengezet in de beslissing van de Deskundigen met betrekking tot enige aan hen voorgelegde aangelegenheid binnen de door de Deskundigen bepaalde termijnen; en

i. De Deskundigen bepalen hoe en door wie de kosten van de beslissing met betrekking tot enige aan hen voorgelegde aangelegenheid, met inbegrip van de honoraria en kosten van de Deskundigen, moeten worden betaald.

(40) De Belgische Mededingingsautoriteit wordt toegestaan en in staat gesteld om deel te nemen aan alle fasen van de procedure voor geschillenbeslechting door:

a. Alle schriftelijke stukken te ontvangen (met inbegrip van documenten en verslagen, enz.) die door de Partijen bij de procedure worden ingediend;

b. Alle documenten te ontvangen die door de Deskundigen met de Partijen bij de procedure worden uitgewisseld;

c. Schriftelijke opmerkingen in te dienen; en

d. Aanwezig te zijn op de zitting(en) en vragen te mogen stellen.

(41) De Deskundigen zullen de vermelde documenten onverwijld aan de Belgische Mededingingsautoriteit doorsturen, of de Partijen gelasten deze door te sturen.

(42) Deze procedure voor geschillenbeslechting laat alle andere rechten en rechtsmiddelen onverlet die, naargelang het geval, ter beschikking kunnen staan van de Partijen met betrekking tot enige inbreuk op de Uitbatingsovereenkomst. Deze procedure laat eveneens enig onderzoek en/of enige beslissing van de Belgische Mededingingsautoriteit met betrekking tot de naleving door de Partijen van de Toezeggingen onverlet, met inbegrip van de mogelijkheid om te bemiddelen in geschillen tussen de Partijen met betrekking tot de Toezeggingen.

XIII. Duur

(43) Deze Toezeggingen treden in werking op de Inwerkingtredingsdatum en blijven daarna van kracht gedurende een periode van tien jaar. De Belgische Mededingingsautoriteit heeft de mogelijkheid om de Toezeggingen te verlengen voor een bijkomende periode van vijf jaar indien zij kan aantonen dat de Toezeggingen nog steeds gerechtvaardigd zijn in het licht van de marktomstandigheden op dat ogenblik.

(44) De Toezeggingen eindigen onmiddellijk op de uitvoeringsdatum van de blijvende overdracht door PKP Festival van alle Festivalactiva aan de Pukkelpop-Operator, een Nieuwe Pukkelpop-Operator of een derde. Een dergelijke mogelijke overdracht aan een derde is onderworpen aan de naleving van de rechten die de Pukkelpop-Operator aan de Toezeggingen ontleent en aan de voorafgaande goedkeuring van de Belgische Mededingingsautoriteit, die niet op onredelijke wijze mag worden geweigerd, vertraagd of aan voorwaarden onderworpen.

(45) Het voltooien van de overeenkomst(en) die worden gesloten ter uitvoering van Clausules 2 en 3 van de Toezeggingen is afhankelijk van de goedkeuring van enige mededingings- en toezichthoudende autoriteit, alsook van de ruling van de bevoegde Belgische belastingautoriteiten waarbij de voorgestelde herstructurering wordt goedgekeurd (ook in het kader van de voorafgaande Verkoopovereenkomst), zonder dat daardoor een onevenredige fiscale last op een van beide partijen wordt gelegd.

XIV. Herzieningsclausule

(46) Live Nation kan een met redenen omkleed verzoek indienen bij de Belgische Mededingingsautoriteit, waarin een gegronde reden wordt aangetoond, om de Toezeggingen op te heffen, te wijzigen of te vervangen wegens uitzonderlijke omstandigheden, zoals negatieve gevolgen of een materiële wijziging in de feiten, het recht of de omstandigheden die op het ogenblik van de Beslissing golden. De Belgische Mededingingsautoriteit zal onder meer als uitzonderlijke omstandigheid in aanmerking nemen dat het Festival niet langer winstgevend is ([VERTROUWELIJK]) of om enige andere legitieme reden niet langer wordt georganiseerd. In geval van een beëindiging overeenkomstig Clausule 17 of een poging tot overdracht tegen marktwaarde overeenkomstig Clausule 19 of 44, zal de Belgische Mededingingsautoriteit als uitzonderlijke omstandigheid in aanmerking nemen dat geen enkele kandidaat redelijkerwijs voldoet aan de in die clausules omschreven vereisten.

Bijlage – Lijst van Werknemers

[VERTROUWELIJK]